Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Mỗi Số 0 $ 07

ĐƯỐC NHÀ NAM

BÁO RA MỖI NGÀY

Chủ-nhiệm: NGUYỄN-PHAN-LONG — BAO-QUAN. 72, Lagrandière Dây nói số 692 — TÒA-SOẠN: 1 à 7, Rue de Reims Dây nói số 558 — Quản-lý: NGUYỄN-VAN-SAM

Năm thứ nhì — N° 524

Lundi 25 Janvier 1932

HAY DÙNG SỮA HIỆU

Trăng bông tang
Bông cườm Annam làm
Bán rẻ hơn các nơi
ĐỨC-LỢI
105-109, RUE D'ESPAGNE
SAIGON
Kế dinh Xã-tây

ĐƯỐC-NHÀ-NAM Ở CHỖ CỨU DÂN THẤT-NGHIỆP

VÀI TUẦN NỮA HẾT TIỀN!

Ông Trịnh-đình-Thảo đã xin đổi chú biện hay nóng nảy cầm roi quất người ta

Khỏi nói thì thường độc giả cũng biết cái cảm tình của bổn báo đối với anh em thất nghiệp ra làm sao. Chẳng những là trước đây đã có nhiều lần nghe anh em than phiền đều gì trong sự cứu giúp, là chúng tôi ra hỏi tin tức ở các nhà chấp-sự liền, mà chính bổn báo cũng đã tổ chức một cuộc hát, để lấy lòng số sẵng với việc cứu cấp anh em nữa. Tức là cuộc hát mà mấy kẻ tiểu tâm ganh ghét, vu cho chúng tôi là thâu nhiều dưa ít đó.

Chúng tôi đã nói rằng chúng tôi làm việc với lương tâm, không sợ gì ai ghét ghen công kích, mà mỗi dịp gì có thể giúp đỡ cho anh em là chúng tôi mạnh bạo làm mãi.

Mấy bữa gần đây nghe tin quý cấu tế sắp hết tiền, lại nghe anh em than phiền chủ-biện nóng tánh, hay cầm roi đánh quất người ta, nên chi chúng tôi lại ra đó hỏi tin tức và xem xét tình hình ở cở cứu cấp thất nghiệp nữa.

■ ■ ■

Hôm thứ sáu tuần rồi, mục đích chúng tôi đi tìm ông hội-trưởng Nguyễn-văn-Của để hỏi cho chắc chắn, nhưng rủi không được gặp ông, nên chúng tôi tới thẳng dinh Đốc-lý Saigon, chỗ cứu dân thất-nghiệp mà gặp M. Guérini.

Sau khi hỏi ông về việc phát tiền cứu-tế mấy lúc nầy ra sao qua loa vài câu, rồi chúng tôi hỏi ngay ông rằng:

— Trong quỹ cứu tế còn bao nhiêu tiền?

Ông thở ra, rồi nói:

— Gần hết rồi (*presque épuisée*), chỉ còn có vài ngàn thôi.

— Với số ấy phát ra cho thất-nghiệp thì được bao lâu?

— Độ lối 15 Février là hết.

— Từ hồi đó đến giờ, xài ra hết bao nhiêu rồi?

— Hết 19 ngàn đồng.

Từ 1er Décembre 1931 đến nay là 21 Janvier 1932, trước sau không đầy hai tháng, mà phát ra 19 ngàn đồng, coi số đó đủ biết dân thất nghiệp nhiều lắm.

— Tiền gần hết, đây rồi tính sao.

Ông Guérini nghe chúng tôi hỏi vậy, thì gật đầu, tỏ ra tưởng khó nghĩ. Ông nói:

— Biết tính sao bây giờ? Hết tiền thì việc cứu-tế phải ngưng, bản tự sự đã cho chánh phủ hay rồi động chánh-phủ liệu lượng cách nào, chớ tiền hết mà dân thất-nghiệp thì ngày một thêm đông. Hết tiền thì chúng tôi phải ngưng việc cứu cấp lại chớ tiền đâu mà phát ra nữa giờ.

— Nghe người ta than rằng gần đây biện đánh người ta quá, là tại sao vậy?

Ông Guérini lật đật nói:

— Không có. Không có đâu.

Chúng tôi hỏi:

— Sao lại có việc trạng-sư Thảo lên bót xin đổi biện khác?

— Đây, chuyện như thế nầy: Dân thất nghiệp đông quá, chen lấn nhau lắm ồn quá, biện có đúng roi nhỏ chỏ ba, chẻ tư ra, khó nhọc nhẹ trên mình biểu đừng lắm ồn, tiếng rơi nghe kêu lép bốp vậy chớ có đau đớn gì đâu. Đó, ông coi, ông Thảo xin đổi người biện khác, người nầy không cầm roi gì nữa, chỉ lấy tay xô ra thôi.

Nghe vậy, chúng tôi vừa ngó ra phía ngoài thấy chủ biện mới, tay xô, chơn đá vào đám người lang thang đang chen lấn nhau trước cửa phòng cứu tế. Chúng tôi nói cho ông Guérini biết, như vậy cũng là không tốt đó, rồi liền cáo từ ra về, ông Guérini tiễn chơn ra cửa. Vì người ta đông quá ra vô phải chen lấn nhau hết hơi. Đi ngang chủ biện tay ấy, tôi cháo tế tế rồi nói:

— Đừng dùng chơn mà đá người ta, nên lấy tay xô ra mà thôi.

Chủ biện ngó tôi chớ không nói gì cả. Thiệt số người bửa ấy tới giờ đó đông lắm, đông gấp bốn gấp năm số mấy ngày trước lận. Đến đổi lúc chưng tôi vào phòng chen lấn mất lít ra cũng 5 phút, tôi của chủ biện lấy tay giữ lại không cho vô, chừng nói vô nói chuyện với M. Guérinie, chủ mới để cho đi.

Ra tới khoảng trống, ngó lại đám người nghèo khổ đông đúc bề kín, thiệt ngậm-ngùi làm sao. Đang đứng suy nghĩ, chợt có một người dân-bà tuổi ngoài 40, lại gần hỏi rằng:

— Thầy, làm sao thầy xin mau vậy?

— Không, tôi đến có việc riêng, chớ xin làm sao được.

— Thiệt khó quá thầy. Tôi tới lui trên 10 bửa rày mà không vô tới trong được.

Chúng tôi hỏi người ấy làm nghề gì, thì rõ lại là người nấu ăn và dì may thuê. Chẳng may kiếm công việc làm không được nữa nên đến đây xin tiền, mà xin không được tiền, thì trong quỹ lại gần hết rồi. Đang nói chuyện dang ca, người ấy chú ý đến tôi cũng nhiều. Có một thầy giáo đứng nhỏ lại gần hỏi đau đớn, nói rằng:

— Thầy chắc có quen lớn chi với M. Guérini chớ. Thiệt rủi thất-nghiệp, đi xin như vầy cực khổ quá. Tôi bị hớt nay đã gần 3 tháng rồi, nhưng ở nhà lo kiếm phương thế làm ăn, nay cũng quá mới đến

(*Coi qua trương sau*)

Cùng ban Hội-đồng Cứu-tế

Sáng bữa thứ bảy tuần rồi, có mấy chục người bông con giắt cháu lại báo-quán bổn-báo than phiền rằng tình cảnh nghèo khổ, ra xin hội đồng cứu-tế cứu giúp, mà chờ đợi cả mấy tuần nay, không được gì hết. Họ lại có giấy tờ chứng chắc thất nghiệp đủ cả.

Mong rằng quý ông trong hội Cứu-tế xem xét lại và cứu-cấp cho anh em thất nghiệp được mau chóng thì hay lắm.

Trạng-sư Gallet từ giã Saigon

Cùng một chuyến tàu Porthos có quan phó Toàn-quyền Graffeuil, trạng sư Gallet cũng đáp tàu ấy về Pháp.

Người ta nói rằng trạng sư về Pháp đây là để lo ra ứng cử Nghị viên kỳ tuyển cử tháng Avril đến đây, lại nữa ông về là ấy vì cha già yếu đang bịnh.

Xem ý ra trạng-sư Gallet về Pháp ứng cử Nghị-viên hầu ấy, chớ chẳng muốn đánh ghế Nam-kỳ ta đây.

Bộ biên-tập báo « Công Luận » đã đổ thật rồi

Đuốc Nhà Nam số ngày thứ bảy tuần rồi, đã đăng tin rằng bộ biên tập báo *Công Luận* sẽ bị đổ, và nói một cách chắc chắn rằng: « Theo sự dò hỏi của chúng tôi thì việc ấy là việc thật. »

Quả nhiên hồi 9 giờ sớm mai ngày thứ bảy, có bốn ông mới mồi ông ôm một cái cặp da, và ông thì kê ên trăng, ông thì ba toon đến lãnh bộ biên tập thế cho ông Nguyễn-văn-Bá.

Nếu sự dọ hỏi của chúng tôi không lầm, thì các ông vào bộ biên-tập mới ở *Công-Luận* hay giờ là MM. Trần-văn-Ân, Võ-khắc-Thiện, Võ Oanh, Ung-Hòa.

Thế là từ nay ông Bá và tất cả anh em cũ không còn ở *Công-Luận* nữa rồi.

Chuyện thị-phi..

Một cái tòa soạn « không biết »

Chiều bữa thứ sáu, hay tin tòa « Nội-các-*Công-luận* đổ, Nam-chúc có tới hỏi thăm các anh em bên ấy, thì ông nào cũng như ông nào, đều một hai cả tiếng là không.

Các ông bạn lại nói rằng: Nếu có thật sự ấy thì sao chúng tôi không biết?

Việc là việc có trực tiếp với mình mà ông nào cũng nói là tôi không biết thì phòng có ngăn không?

Nhưng các ông ấy không biết cũng còn có lý, là vì im hơi nuốt tiếng, người ta làm việc trong ấy tối, ai đã ý tới làm chi mà biết được. Nếu Nam-chúc nầy trước kia mà ở bên ấy thì chẳng phải đánh một cái là: không biết.

Về phần các anh em bên ấy không biết như vậy cũng cho là được đi. Đến ông Jules Haag mà ông cũng nói là không biết thì lại là nghề cho.

Thế là trong một cái toà soạn từ ông Tổng-lý Tây, ông Tổng-lý ta, cho đến ông chủ bút, và các ông biên-tập đều là không biết ráo.

Thiệt là một cái tòa-soạn không biết.

Nhưng như trên đã nói, các bạn đồng-nghiệp Annam, nói là không biết thì còn có chỗ nghe được, chớ đến cái ông Jules Haag mà ở bên ấy thì chẳng phải đánh một cái là: không biết.

Ai nắm quyền *tờ Công-Luận*? Việc thay đổi tòa-soạn không phải là việc con nít, thế mà ông Jules Haag lại đem câu đó mà trả lời cho ông Bá, thì nghĩ có tức cười không?

Một người ra làm báo mấy chục năm trời, cái kiến thức về nghề báo chắc là phong phú lắm chớ, thế mà sao lại mở miệng ra nói một cách ngớ ngẩn như thế?

Giả như hay giờ ông Bá biểu lưng ông Haag lại mà hỏi rằng: « Chú không biết thì con ai biết, ông có nói lào xuôi. » Như vậy thì Nam-cước không biết ông Haag sẽ trả lời ra sao?

Có người nói rằng: Người như ông Haag còn có tin nghĩa gì mà nói chuyện nữa. Ông Bá đâu có hết lòng cùng ông mà thôi.

Thử đối với các nhà báo, là các bạn ngang vai với ông mà ông còn lật nói lật ngược được thay, nữa là với ông Bá, nữa là với anh em bên tòa soạn « Công-Luận ».

« Đừng nói tới chuyện đua ngựa », ấy chính ông ta đã lấy tư-cách hội-trưởng hội báo-giới liên-hiệp, mà thông tin cho các nhà báo như vậy.

Thế mà cách bữa trước bữa sau, cái chú tên của ông kỳ trên mấy bức thư gởi cho các nhà báo chưa phải lợi chút nào hết, mà trên một báo *Opinion* người ta thấy có bài bàn về cuộc đua ngựa rồi. Tế ra ông khuyên các bạn đừng làm cho báo ông lâm mất mình sao chớ.

Người nói lời lại nuốt lời như thế còn mới làm gì, Nam-chúc chỉ tiếc cái tấm lòng quá tin cậy của ông Bá mà thôi.

NAM-CHÚC

QUAN PHÓ TOÀN-QUYỀN GRAFFEUIL VỀ PHÁP

Như tin các báo đã đăng từ lâu rằng quan phó Toàn quyền Graffeuil sẽ về Pháp nghỉ. Thiệt ngài đã vô Saigon được tuần nầy và có đi viếng Bà Thiên-Hậu nay ngài cùng phu nhơn đáp tàu Porthos mà về Pháp.

CUỘC CÁCH MẠNG BÊN ẤN-ĐỘ

Bắt vợ chồng ông chủ bút của tờ báo «Presse Libre»

Bombay 22 Janv. — Chánh-phủ Hồng-mao mới ra nhiều cái nghị-định để trừ những tây cách-mạng. Vì mấy cái nghị-định ấy mà vợ chồng ông Sadamand, chủ bút tờ « *Presse Libre* » bị bắt.

Chưa rõ tại sao mà bị bắt, hoặc ông là đăng viên cách mạng, hay đăng viết bài gì nghịch với chánh-phủ chăng?

Lính và dân đánh nhau

Tin nói có một toán dân cách-mạng đánh nhau với lính ở Bombay. Dân dùng đá cục liệng vào lính. Lính dùng súng bắn vào đám, làm bịnh 15 người.

Nghe nói lính bắt được nhiều người.

Tiền giúp đăng cách-mạng bị chánh-phủ thâu

Có bốn người thâu khoản Ấn-độ giàu có đem tiền bỏ hai nhà băng Ấn-độ kia. Số tiền ấy để giúp cho đảng quốc dân làm việc cách mạng.

Khi biết rõ tin ấy, chánh phủ sai lính tới hai nhà băng ấy xét, và đã lấy hết 3.000 livres.

ÔNG BESSON, CAI-TRƯỞNG MỸ-THUẬT Ở GIA-ĐỊNH THẬT LÀ CÔNG-BÌNH

Năm rồi ở trường Mỹ-thuật trong Gia-định, có một trò tên Đào-duy-Vinh, học năm thứ tư bị trục xuất. Bởi người đội tây tập thể dục cho học trò trường ấy làm đều gì bất bình, Vinh gây, hai bên ẩu đả nhau rốt cuộc người đội tây và trò Vinh bị sa thải.

Đến nay ông Besson là quan cai trường ở Pháp qua, xét lại trò Vinh không có lỗi gì cả, nên đi cho trò cấp bằng thành chung (diplôme de fin d'études). Như thế trường cũng đã làm thỏa lòng uất ức của M. Đào-duy-Vinh bấy lâu vậy.

Đáng khen thay lòng công bình của ông Besson.

Miệt thôn-quê Hà-tịnh vẫn còn loạn-đảng lén lúc

Sáu người hội kín trọng yếu bị bắt. Một người Xã đoàn bị thiệt mạng trong vụ bắt đó

Hà-Tịnh — Cách mấy hôm đây, quan Huyện Nghi xuân được tin báo rằng ở làng Phân-xá hiện có một chi bộ hội kín, lâu nay thường tự lập làm việc bí mật, liền đem hơn 50 tên lính cùng đi với các viện chức tùy tùng về làng ấy vây bắt. Nhưng người hội kín biết trước liền tìm đường đào tẩu.

Khi bỏ làng, bọn ấy có bắn chết mất một người Xã-đoàn cùng với quan Huyện. Kết cuộc chẳng bắt được người nào, nhưng khi khám xét có bắt được hai khẩu súng tục và mấy chục viên đạn.

Ngày hôm sau, quan Huyện cùng quan một Hà-tĩnh ra, lại đem lính xuống vây làng Khai mông, gần làng Phan-xá, là chỗ mấy người hội kín hôm kia đến trốn ở đấy. Tới nơi, một người toan chạy trốn, bị lính bắn chết ngay. Năm người nữa cũng bị bắt.

Giải về huyện để xét hỏi, năm người nầy đều khai là có chân trong tổng bộ và huyện bộ, song không nhận có dính dáng với vụ Phan-xá hôm trước.

Hiện nay quan Huyện đã cho giải những người ấy lên tỉnh giam ở đề-lao, biên đương tra xét. Sau có tin gì sẽ đăng tiếp.

HAI NGƯỜI CÓ CHƯN TRONG HỘI KÍN BỊ TÂM NÃ BẤY LÂU NAY MỚI BẮT ĐƯỢC Ở HAIPHONG

Haiphong 18 Janvier.— Hai người có chưn trong hội kín, tên là Tư và Tả, lâu nay các nhà chuyên trách tầm nã, nay mới bắt được ở một làng tại Kiến an.

Sáng bữa 13, sở mật-thám lại bắt được 1 người đàn ông và 1 người đàn-bà nữa bị tình nghi có chân trong hội kín nữa.

Lòng thương nước của bọn trẻ Trung-Hoa

Ba cậu học trò nhỏ góp tiền mua thịt khao quân Mà-chiếm-Sơn

Từ khi người Nhựt chiếm cứ ba tỉnh Mãn-châu, dân chúng nước Tàu đã có nhiều người sinh lòng nghĩa phẫn, quyên tiền gỡi giúp Mà-chiếm-Sơn, mà nhứt là bọn học trò thanh niên lại càng sốt sắng hơn nữa.

Mà-chiếm-Sơn

Người có tiếng anh hùng trong cuộc Nhựt Hoa xung đột ở Mãn châu

Sau khi tỉnh thành Hảo-long giang đã thất thủ, Mà chiếm Sơn rút quân về đóng ở Mã cổ khê, chỉnh bị binh mã để hòng lại khôi thế công. Một hôm, bỗng có 3 cậu học trò cùng vào trạc 10 tuổi mỗi người gánh một gánh tiết cả độ vài chục cân thịt bò; đến thẳng cửa đồn, xin vào yết Mà. Thấy sự lạ lùng, Mà tiếp ra tiếp và hỏi ý kiến, thì ba cậu đồng thanh đáp:

— Tướng quân vì nước ra sức chống lại quân Nhựt chúng tôi tuy còn bé dại song cũng lấy làm kính mộ vô cùng. Nay kiếm được mấy cân thịt ngon, đem để khao quân, của ít lòng nhiều, xin tướng quân vui lòng nhận cho.

— Các cậu còn đang đi học, làm gì có tiền mà mua thịt?

—Chúng tôi đi học ngày nào chưng cũng có cho tiền ăn quà; nhưng ba anh em ôi cứ bỏ ống để dành chẳng ăn mất đồng nào cả. Vì thế nay mới có tiền mua thịt để khao quân.

Mà thấy nói thế, lại càng thích lắm liền nói cảm ơn mà nhận lấy thịt rồi thưởng lại ba cậu 20 đồng bạc. Ba cậu từ chối mãi không được mới chịu nhận bạc ra về. Cách vài hôm sau ba cậu lại khệ nệ gánh thịt đến, và nói với Mà rằng:

Số tiền tướng quân cho lại, anh em tôi không dám nhận, nên lại đem mua thịt để khao quân; xin tướng quân cũng các tráng sĩ ăn ưng no say để lấy sức đánh với quân Nhựt mà khôi phục bờ cõi nước nhà.

Mà nghe nói cảm động vô cùng, đến mỗi giọt lệ anh hùng cũng phải tuôn ra như suối.

16867

CÂU CHUYỆN KHOA-HỌC

Thứ quẹt dùng mấy trăm lần

Vì chuyện nầy, mà Ringer, người chế ra quẹt mới, chống với vua ông quẹt cũ là Kreuger. Hai bên lấy mưu-kế chọi nhau ngộ lắm

Cách mấy năm trước, các bảo khắp trong hoàn-cầu đều đăng tin rằng ông Frantz Ringer là một nhà kỹ sư ở kinh thành Vienne, nước Áo (*Autriche*) đã chế ra được một thứ quẹt không hư (*a fumette inusable*). Thứ quẹt nầy đánh mất lửa đốt thuốc hay chậm đến rồi, không phải là hiệu dị đâu; người ta lại bỏ nó vô trong hộp để lửa sau lại đem ra dùng. Dùng mấy trăm lần mới hết một cây quẹt.

Tin nầy truyền ra khắp những là công chúng lấy làm lạ mà thôi, mà thứ nhứt là các nhà chế tạo hộp quẹt thường dùng bấy giờ, đều lắc đầu le lưỡi, lo nghĩ dữ lắm. Vì nếu thứ quẹt « trường-sanh bất tử » ấy làm ra bán cho thiên hạ thì còn ma nào thèm mua hộp quẹt thường làm chi cho thêm mắc tiền mà lại không được tiện dụng nữa.

Kỳ-sư Ringer đã đem cuộc phát minh của mình trình với nhà nước mà xin bằng cấp sáng chế (Brevet d'invention) rồi.

Việc phát minh nầy làm cho một người lo sự, ấy là Ivor Kreuger, là ông vua hộp quẹt trong thế giới. Ông nầy người Huê-kỳ là tay giàu có lớn, so sánh với hạng Rockefeller, Ford, Mellon đều là những tay « thế-giới đệ-nhứt phú-ông » cả. Nội những nhà máy làm rất lớn và việc mua bán hộp quẹt lão chiếm quyền chủ trương hết, lại còn là chủ nợ cho nhiều nước 5 Âu-châu vay mượn nữa.

Người có thế lực như vậy đó, mà bây giờ nhà kỹ-sư Ringer muốn chống cự thì chống cự sao nổi. Nhưng chịu thua thì ông ta cũng không chịu thua.

Ông vua hộp quẹt Kreuger tính làm nhiều mưu kế bí mật để phá nhà kỹ sư Ringer. Lão sai nhiều tay bộ hạ ăn bận rất sang trọng, qua kinh-thành Vienne kém kỹ sư Ringer, tự xưng mình là các nhà tài-chủ Hồng-mao và Huê-kỳ chịu bỏ bạc trăm ngàn mà mở nhà máy làm hộp quẹt mới.

Kỹ sư Ringer trông thiệt, dưa quẹt của mình mới chế ra cho họ coi, và bày tỏ đủ thứ lợi ích của thứ quẹt kỳ ra sao, quẹt thường và thứ hộp quẹt mầy (*brique!*) cũng không thể so sánh được. Nay mai thứ quẹt mới đem ra bán, có mắc lắm, cũng không quá 3 quan một hộp, mà dùng được lợi hơn là dùng quẹt thường nhiều lắm.

Các ông gia tài chủ kia vừa ngồi nói chuyện, vừa lấy cây quẹt mới, đốt lên hút thuốc nhiều lần, thấy nó tốt thiệt và lạ thiệt.

Song thấy việc thương thuyết dây dưa hoài không xong, thì kỹ sư Ringer sanh nghi rằng bọn tài chủ đó chỉ là người của ông vua hộp quẹt sai tới ăn cắp việc phát minh của mình, chớ không phải là bọn tới bỏ vốn làm ăn gì hết.

Bởi vậy, từ đó ông Ringer làm lo, không thèm tiếp rước gì nữa. Ông Kreuger thấy cái mưu kỹ của mình đã tiết bại rồi, liền trở qua kế khác.

Ông lại cho người tới nói nhỏ nhẹ với Kỹ-sư Ringer, nếu chịu bỏ việc phát minh kia, đưng đem ra chế tạo thì ông tặng cho 10 triệu đô la. Vì cái mối lợi làm quẹt thường rất lớn, cho nên ông vua hộp quẹt phải điều đình như thế kẻo sợ thứ quẹt của kỹ sư Ringer ra đời thì bao nhiêu nhà máy quẹt cũ đều phá cửa bán hết. Song kỹ sư Ringer nhứt định không chịu.

Cách đó ít lâu, phòng thí nghiệm của kỹ sư Ringer, đêm nào cũng có trộm rình. Trộm tới, không phải là định lấy tiền bạc gì đâu; chúng tới định ăn cắp những đồ bình và cách thức quẹt mới của kỹ sư Ringer vậy. Song nhà phát minh gặp kỹ lắm, trộm rình hoài mà không làm gì được.

Mấy bữa sau, thấy bảo các nước đăng một tin lạm cho người ta sửng sốt là tin có một nhà bác học người Đức mới tìm ra cách làm quẹt cũng như cách của kỹ sư Ringer, nhưng phần tiện lợi và giá bán rẻ thì còn hơn xa nữa. Thế là cuộc phát minh của kỹ-sư Ringer đã tới mà cuộc phát-minh nầy sau tới hơn nữa.

Khi tin nầy ra ít lâu thì lại có một bọn tự xưng là tài chủ tới kiếm kỹ sư Ringer mà nói cách kiểu ngào rằng.

— Đó ông coi, việc phát minh của ông đã chẳng chớ mãi, không đem ra lãm, thành ra bây giờ có người làm trước đó. Bây giờ chúng còn kịp, vậy chúng tôi xin tỏ tiền ra giúp ông, ta mở ra mấy làm liền trong mấy bữa nữa, để làm trước người ta chớ.

Lần nầy cũng vậy, kỹ sư Ringer cũng không mắc mưu. Song lại trả lời rằng ông rất tăng lòng chú coi cuộc phát-minh của người cạnh tranh với ông ra sao?

Có người Đức nào mới phát-minh đâu! Đó là cái tin của ông vua hộp quẹt Kreuger bày đặt ra, để cho kỹ sư Ringer gợi mình đem việc phát minh ra làm, để lão ăn cắp hoặc phá làm vậy. Mấy sau kỹ sư Ringer lanh-trí, thành ra không mắc mưu sâu của Kreuger.

Ông vua hộp quẹt bây giờ lo ấm, vẫn còn tìm cách hại kỹ sư Ringer hoài, song ông nầy tìm cách giữ gìn việc phát « minh và tánh mạng của mình rất là chặt-thận, hiện nay ông sửa soạn mở nhà máy để chế thứ quẹt mới nầy. Nay mai thiên hạ được dùng vậy.

XE HƠI BIẾT NÓI ĐỂ GIỮ MINH KHỎI ÂN CẮP

Bên Huê-kỳ bây giờ, đến xe hơi mà người ta cũng làm cho nó biết nói, để giữ mình cho khỏi bị mất trộm.

Ở Ottawa có xảy ra vụ xe hơi bị mất trộm như vầy:

« Có một tay chuyên môn về nghề trộm xe hơi, bữa nọ đi chơi thấy một chiếc xe lồng kiểu đẹp lộng lẫy, đậu ở bến Ottawa. Anh trộm nhà nghề ta rất khoái ý, nó để trước xem sau không ai để ý đến, bèn nhảy lên nâm tay bánh mở máy cho chạy đi. Xe ấy đóng kiểm thời, trong có đặt máy vô tuyến-điện, có ống truyền « thanh (haut parleur), để khi đi đường xa nghe ca hát cho vui tai.

« Xe chạy tới Montréal, anh nhà nghề ta tự-do đem xe đậu phía chỗ cấm. Rồi cho nó, chỉ linh gác ở đó làm giấy phạt, lúc đang nói chuyện thì cái ống truyền-thanh ấy rủ-rỉ lên, nói xe số mấy kiểu vô ra sao, bị mất trộm. Chú lính gác liếc thấy số xe, bèn móc sổng sắc ra đưa ngay cổ anh trộm ta, bảo quay xe lại bót gần đó.

« Thế có phải là xe biết nói để giữ kẻ trộm không? Là nhờ trên xe có máy vô-tuyến điện đó.

TẾT ANNAM!! **Mua 1 ve cho 1 ve — Đại-Quang Dược-phòng Saigon, Cholon**

Bổn dược-phòng được công-chúng hoan-nghinh dầu Đại-Quang là một thứ dầu trị đủ bá chứng, linh nghiệm để dùng đi đường, hoặc ở nhà có con nít và người lớn uống thoa đều đặng, nên bổn-đường có đăng nhiều bức thơ gởi đến khen tặng.

Vậy bổn dược-phòng không biết lấy chi đền ơn ấy, nên định đến ngày 15 Janvier 1932 cho đến 25 Février 1932 tới đây, hễ ai đến bổn đại-lý 40 Rue Vienot Saigon và tiệm chánh 27 Tổng-đốc-Phương, Cholon. Mua một chai dầu Đại-Quang giá 0 p 25 sẽ đặng hiến thêm 1 chai nữa.

Ấy là một điệp may cho qui thân chủ ít khi gặp, tánh chất dầu Đại-Quang chuyên trị, nhức đầu, đau bụng, nghẹt mũi, sổ mũi, nóng lạnh, sinh bụng, cảm phong hàn, ăn uống không tiêu đều dùng đặng cả « uống đặng thoa đặng ».

Tiệm chánh, 27 Boulevard Tổng đốc-Phương Cholon — Chi nganh, 17 Phố hàng đường-Hà-nội

Đại lý : ĐẠI-QUANG-DƯỢC-PHÒNG, 40 Rue Vienot, Saigon « Ngang hông chợ mới »

Lời rao vặt

MUỐN BÁN

Citroën B. 12 Torpédo số trước 6000 sửa lại hết như mới và Bonnet 10 cv Torpédo 7 chỗ ngồi số C trên 3000 cả thảy 6000 như mới giá rẻ. Hỏi tại tiệm bán đồ phụ tùng số 85 Colonel Grimaud ngan gare Cauinh.

DỊP MAY ÍT CÓ

Vì công việc đi đường, nên muốn sang lại tiệm giặc ủi 5 năm chỗ đông lắm có nhiều đồ, mới sắm và đồ nhà hàng.

Xin đến nơi bảo quản.

MUỐN BÁN

Dịp rất may. Một cái xe hơi Citroën C 6 B. 395 — 5 chỗ ngồi — chạy tốt lắm — hãn vì dư dùng. Giá 1.300 $

Xin hỏi tại báo-quán.

PHỐ CHO MƯỚN

Căng phố số 10 đường Legrand de la Saigon trong 15 năm nữa có trống. Đến nước gì làm từ tử. Ai muốn mướn đó tại đó.

Phòng khám bịnh

THUDAUMOT

Trần-văn-Sang

Lương-y Bổn-quốc

Cấp bằng Cao-Đẳng Học-đường HANOI

1° Cả thảh Thudaumot đều hoan nghinh, tịnh khỏi mất công đi xa và đỡ tốn tiền đi Saigon mà lại kỹ rất tinh xảo.

2° Trị đủ các chứng bịnh ; có thầy phụ giúp rất cẩn mẫn bịnh làm cho qui khách sẽ vừa lòng.

3° Nhứt định giá nhẹ để cứu người trong cơn đau yếu (không muốn đi nhà thương thì, hoặc không đủ sức đi đến mấy ông Bác-sĩ)

Giờ coi mạch

Sáng : 8 giờ tới 11 giờ

Chiều : 3 giờ tới 5 giờ

Xin qui khách đến uống thuốc mặt lần thì mới trường chơn giá.

Đồng bào! Đồng bào!

Ai là người có nhiệt-tâm xã hội ? Xin hãy tán thành, cổ động và dùng đồ nội-hóa.

Xà-bông « BÀI-CHÂU » là món đồ nội-hóa.

Giặt đồ đặng trắng, lâu mục, bọt nhiều, không hao mà giá lại rẻ.

CHÚ-NHƠN

Ngô-tấn-Trước

Savonnerie « HẢI-CHÂU »

Chợ-đốc

Lời rao

Nhà bán hột xoàn M. L. M. Mahomed, *trước ở số 57 nay dời về số* 105 *cũng ở đường* Catinat, *ngan nhà C. Ardin, cho qui khách hay được nhơn dịp nầy tới mua hột xoàn và vàng xoàn đủ kiểu kim thời giá sụt rẻ đặt biệt. Xin chớ bỏ qua.*

M. L. M. MAHOMED

105 RUE CATINAT

Nhà ROSENFELD

75 rue Catinat

Tốt mà rẻ chẳng đâu sánh kịp

Trăng Bằng Tang

Ra vô thông thả tiếp rước vui vẻ

chủ nhơn :

Mme P. CHAUVIS

Giây thép nói số 293

Chuyện rất mới lạ !

Qui bà, qui cô, chị em Nam-kỳ ta hãy đ ý

Tại châu-thành Cần-thơ gần đây mới mở ra một NỮ-HỌC-ĐƯỜNG do bà Huỳnh-Ngọc-Nhận sáng lập.

Trường nầy chuyên dạy văn-học, và các môn « nữ-công-nghệ-nghiệp » cho các bạn phụ-nữ lớn nhỏ ấy là đều ta nên để ý.

Về văn học thì lãnh dạy từ lớp đồng ấu đến thi sơ học (certificat d'études primaires). Có dạy đờn piano.

Sự dạy dỗ rất chuyên cần, bề ăn ở trong nơm rất kỹ lưỡng.

Về « nữ-công nghệ-nghiệp » thì dạy các môn sau đây :

1° Dạy thêu cườm (theo kiểu xưa thôi)

2° Cắt-may theo đường theo kiểu Bắc-kỳ (Tonkinoise). Có dạy đờn piano.

3° May các thứ áo đầm, áo y-phục đủ kiểu và các môn khéo đẹp để chưng nơm.

4° Dạy nấu ăn và làm các thứ bánh tây và ta.

5° Dạy may y-phục Annam.

6° Dạy khoa chữ Hán.

Mỗi môn đều có thầy chuyên môn đều dạy cho học-sanh mau đại thành.

Lối Juillet nầy trường dạy học cho nơi đến hỏi, dạy cả khoa đạy « nữ-công nghệ-nghiệp » trường đầy cả dạy luôn, hiu tiện lắm cho các học-sanh ở trường khác đến học trong lúc hết trường.

Tiền trường lưu lấy tháng lại nhẹ hơn các trước xin biên rõ dưới đây :

Lớp nhứt mỗi tháng	18$00
Lớp nhì »	17 00
Lớp ba »	16 00
Lớp tư »	15 00
Lớp năm »	14 00
Lớp sáu »	14 00
Về khoa học « nữ-công nghệ-nghiệp » thì mỗi tháng	15 00
Và có một hạng riêng mỗi tháng	8 00

Cho văn-học và nữ-công. Xin viết thơ cho bổn trường.

Về khoa văn-học thì ngày 31 Janvier 1932 nghỉ tới 15 Février 1932 sẽ tựu trường.

Muốn cần hiểu rõ thêm đều chi xin cứ viết thơ ngay cho :

Mme Huỳnh-ngọc Nhuận

Propriétaire

Nữ-Văn nữ-công học-đường

CANTHO

0$20 một xập lành ?

10 xập lành Song-Hương rất tốt, mua tại hãng Au Tissour chân ra làm 10 phần thường để đến đáp ơn ngài nào dùng THUỐC-XÀ hiệu NEANH - MAI trong hai tháng JANVIER và FÉVRIER 1932. Sẽ đăng tên qui ngài trúng thưởng. Mua thuốc, lâu xa hao, xin coi chừng có nhữa, prime nầy. Người đặng prime, vin cho tôi hay, sẽ gởi cảm tiếp tiếp. Thuốc-xà hay đỡ thế nào, qui ngài cũng rõ rồi, cố gởi bán khắp các nơi. Saigon nơi tiệm cô Ng.-thị-Kính và các gare xe điện giá 0$20. Mua sỉ lẻ nơi đó nơi Ng.-văn Phú, boîte postale N° 68 Saigon

Trong Nước...

SAIGON

Thề lệ đốt pháo trong mấy ngày Tết

Nhơn mấy ngày Tết ta, thành phố cho phép đốt pháo, như-ý chỉ trừ theo điều lệ thứ 2 như sau nầy :

Thứ sáu 5 Février 8 giờ tối đến 1 giờ sáng.

Ngày 6, 7 và 8 Février từ 7 tối 9 giờ và 8 giờ tối đến 12 giờ khuya.

Cấm đốt pháo trong đường hẻm Chaigneau và ở mấy đường sau nầy :

Đại lộ Charner từ sông Saigon lên đường d'Espagne.

Đường d'Espagne từ đường Charner tới đường Pellerin

Đường Pellerin từ đường d'Espagne đến đại lộ Norodom

Đại lộ Norodom từ đường Pellerin tới đường Paul Blanchy.

Đường Paul Blanchy từ đại lộ Norodom tới chỗ dựng hình Rigault de Genouilly.

Chỗ dựng hình Rigault de Genouilly.

Đường quai le Mure de Viliers từ chỗ dựng hình Rigault de Genouilly tới đại lộ Charner

Cũng không được đốt pháo trong các chợ ở trong châu thành.

Làm ơn mách giùm

Lý - duy - Ba năm trước có làm thầy giáo ở Làng - trôn Bacliêu bây giờ không rõ đi đâu mà không thấy gởi thơ từ về cho người nhà hay. Vậy bà con ai biết xin làm ơn mách giùm tôi rất cảm ơn.

Thiên Trà

Cùng ông Nguyễn-văn-Hải chủ xe Đông Hải

Thưa ông ! Năm nay kinh-tế eo hẹp quá, nên chi từ Nam chí Bắc, người làm việc bị bớt lương xe có phố xá sụt giá, chắc ông cũng đư hiểu. Như xe lửa Saigon Nhatrang hơn 500 cây số mà có 3$10. Saigon Mytho 75 cây số, mà có mấy cái đi có lại thì 1$00. Còn xe hơi Tây-ninh Trảng-bàng hèn gì xa mà có 0$60 Saigon Cầnthơ hai trăm mấy chục cây số chỉ có 2$00.

Vậy mà con đường Lộc-giang Chợ-lớn bốn mươi ngoài cây số bảy tám năm nay, ông đều ăn 0$90 hết, đường nhà thờ Rạchgốc đi Chợ lớn, cũng bốn mươi ngoài cây số, ông ăn 1$00 ; Tân-phú có 31 cây, mà ăn 0$40 tới Hoà-hảo 25 cây ăn 0.50

Xin ông nói sơ sánh các con đường tôi nói trên, và con đường xe của ông đương chạy mà mắc tới xấp hai, và hai rưỡi lận.

Vậy mong rằng ông hãy hạ giá xe xuống, chớ mà quá vậy thì e có hại cho quyền lợi của ông sau nầy.

Người bị hành

CHOLON

Đã chưởi người ta rồi lại nói bị người ta chưởi

Vừa rồi có mấy người bán hàng tại chợ Chơlớn bị bắt giải tòa. Ba người ấy là : Huỳnh-v. Khiêm tức Điên 42 tuổi, Phạm-văn-Ba 27 tuổi và Lê-thị-Oi 29 tuổi cả ba đến ở Cholon Theo lời có bót thơ lời người gốp tiền chủ thì bước tại hai người đầu là cố ý đánh có thương tích cũn người sau về tội nhiếc mắng người gốp tiền chủ.

Nhưng theo sự thật thì không phải vậy. Nguyên là vì người gốp tiền chủ đòi góp mấc quá, ba người kia không chịu, rồi lời qua tiếng lại. Anh góp tiền chủ lại giựt cô đạc của bạn hàng, nên mới sanh ra chuyện. Thế mà va lại nói là bị ba người ấy chưởi, thiệt tình là tự va trước mà.

Bị xe máy cán gãy cẳng

Hồi 4 giờ chiều ngày 21 Janvier vừa rồi, tên khách trú Nương Tưu người Quảng-đông, nhà ở đường Quai des Jonques có xe máy đi trên đường Tân-hòa Đông, cán nhằm một đứa nhỏ tên Nguyễn-văn-Canh, 14 tuổi, ở với ông nó tại Bình-trị-Đông.

Vì tên khách trú ấy đạp xe chạy quá mau, nên cán ẩn Canh một cái rất dữ đội. Tên Canh bị gãy trọn 2 cái xương cẳng phía trái. Người ta đã có ở Canh vào nằm nhà thương Chợ-rẫy rồi. Sợ rồi đứa dữa nhà đi, sẽ bị cưa chưn chịu tàn tật suốt đời. Tên khách trú Hương-Tưu ấy đã bị bắt giữ tòa rồi.

LỤC-TỈNH

GIADINH

Chém chết một người trước nhà thương

Tối hôm thứ năm tuần rồi, trước nhà thương Giadinh có xảy ra một vụ án mạng, kẻ bị giết chết là một người cu-li trong nhà thương ấy.

Tối bữa đó vào khoảng 8 giờ, tên Moi làm cu-li trong nhà thương ấy ra quán nước trước ngõ nhà thường chơi. Moi trông thấy một người đàn bà ngồi bên có sắc thì thầm thì khen. Cái tánh bọn cu-li có vậy. Moi nói rằng : Chà có nầy con nhà ai đẹp quá. Chẳng may cho Moi lúc bấy giờ có Chồng của nàng ấy đứng đâu lối đó nghe Moi nói vậy thì bất bình mới bước lại hỏi. Rồi đó hai bên chưởi lộn nhau. Ban đầu Moi đã biết lỗi nên có xin lỗi, nhưng người ấy cứ cơn gan mắng chưởi hoài. Moi chịu không được rồi cũng chưởi lại. Hai bên đu đá nhau. Moi bị lên kia móc dao nhỏ trong mình ra đâm vào hông một cái quả sâu. Moi ngã nhào. Tri hô lên người ta liền bắt tên sát nhơn và chở Moi vô nhà thương. Nhưng chẳng may tuổi dao đi đã sâu lại trúng vào chỗ nhiệt, nên thầy thuốc hết sức điều trị mà không được. Nửa giờ sau Moi chết.

Tên sát nhơn ấy tên là Lung đã bị bắt và nay đã giải ra tòa rồi.

Giá báo sửa lại

Một năm . . .	15 $ 00
Sáu tháng .	8 00
Ba tháng .	4 00
Một tháng .	1 50
Mỗi số .	0 07

Một thành hai

Tôi chuyên nghề may đồ Tây và đồ Ta đã có hơn 20 năm nay, nhờ được qui ngài chiếu cố, nên tiệm tôi được tấn tới và đứng vững ở trong buổi kinh tế khủng khoảng nầy.

Nơ cảm tình đối với qui ngài tôi mang không phải ít, cho nên không ngày nào là không lo nghĩ làm sao đền đáp lại mối cảm tình ấy.

Công vì cái khối kiến nói trên nên tôi lo sao là chia chánh lại tiệm may, nào là kiếm thợ khéo phụ giúp tôi may cho hợp ý qui ngài. Tuy vậy nhưng chưa được vừa lòng là làm nay tôi thấy trong nghề may có đặt hất tiện nhớt cho qui khách là cái quần tây. Vì vậy như qui ngài may một bộ đồ tốn hết mấy chục đồng bạc được ít lần, cái quần phải bị mòi rách thì lẻ cái áo cũng phải theo cái quần mà hỏng bỏ.

Muốn tránh sự bất tiện ấy, mấy năm nay tôi có nghĩ chế hóa làm sao cho cái quần tây mão được cả hai phía, nghĩa là xây lưng trước ra sau, sau ra trước cũng được vừa nhau, nhưng cái thứ bền bộ nầy đến bộ khác, hao tốn công đã nhiều, nhưng chưa có được kết quả gì hay; mãi đến ngày hôm nay mới thấy có kết quả mỹ-mãn người hình dạng thế nào tôi cũ hận cũng được cả.

Qui ngài ai muốn xem kiểu thì xin mời ngay đến cơ ở tiệm CÁT-THÀNH, 40 Amiral Courbet Saigon. Sau khi thấy rồi chúc không khỏi được các ngài ban khen.

Có lẽ cũng nhờ đó, tôi đền đáp được mối cảm tình mà tôi đã mang ơn qui ngày kỳ.

CÁT-THÀNH

40, Amiral Courbet Saigon

Kính cáo

Chủ-nhơn : Tran-trung-Tinh

Việt-Nam Bất-Động Sản Công-ty

Công ty hữu hạn đang trù tập vốn $ 100.000

Bản thảo điều-lệ của công ty đã ấn hành trong Đông-Pháp Công-Báo (Journal Officiel de l'Indochine) số 96 ra ngày 2 Décembre 1931

Điều lệ ấy đã định đề tại phòng vào quan Chưởng khế E. FAYS, tại Saigon ngày 14 Décembre.

Số vốn là 100.000 đồng bạc chia ra làm 10.000 cổ phần ; mỗi cổ phần $10 — đóng tiền mặt liền.

Tiền bạc bổn sở đóng tại Công-ty VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG, 5 số 54-56 đường Pellerin Saigon, từ bữa 1er Janvier cho tới 30 Juin 1932.

Mục-đích sự lập hội VIỆT-NAM BẤT ĐỘNG SẢN CÔNG-TY là để cho qui ngài cần kiệm bòn đồng và góp nhóp lại những số tiền chắc mót để mua được giá rẻ những Bất-động-sản ở châu-thành trong lúc nầy đặng cho mướn và chờ ngày sau bán lại có lời nhiều.

Qui ngài muốn hỏi điều chi xin đo nơi VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG.

Hội-viên Sáng lập

TRƯƠNG-TẤN VI

Bác-phẩm Honoraire à Châudốc.

Sách qui ra đời

Quyển « Khoa-học và Công-Nghệ » là sách chỉ rõ rành rẽ nghề làm ăn chế-tạo theo cách hóa-học. Do ông Lâm v Vang là Bác-sĩ chuyên-môn về hóa-học soạn ra. Những mẩu dạy trong sách đều có thí nghiệm rồi biết sau khi có kết quả mới viết vào.

Muốn giúp cho một phần người có chí khuyến trương về đường Công-Nghệ nên sách viết rất lắm bằng-phẳng đặng sau nầy nếu ai hàm mộn làm ăn khỏi sợ trở ngại chi cả. Sách dầy 170 trang giá bán 1$00. Mua centre Remboursement chịu thêm 0$15 tiền cước. Mua sỉ từ 10 quyển sẽ có hoa-hồng 20 o/o.

Mandat và thơ gởi cho :

M. Lê quang Giỏi

56 rue Fourcault Saigon

Y-KHOA TẤN-SĨ

TRẦN-VĂN-ĐỐC

Chuyên trị bịnh con nít

91, đường Verdun — SAIGON

GIỜ COI MẠCH : (Sớm mai : Từ 9 giờ tới 11 giờ) (Buổi chiều : Từ 3 giờ tới 5 giờ)

Cũng có đi chữa bịnh tại nhà nếu thân chủ nào có đưa rước

ĐẠI GIẢM GIÁ MÌNH CHỢI TẾT

Rọi lớn 30/40 Cá Khuôn — Rọi lớn 50/60 Cá Khuôn

6 $ 8

PHOTO KHANH-KY

54 BONARD SAIGON

Mới lập

Nhà ngủ mới lập hiệu « PALACE KHÁCH LẦU » nơi đây đường mới đường Espagne số nhà 121 (cửa vô phòng ngủ) cho tới 144 bìa gần chợ mới Saigon.

Phòng đơn theo kiểu kiểm thời, nhà đồ mới, mỗi phòng có phòng tắm riêng, chậu tiểu trắng sánh Gỗ trên phòng từ 2$ tới 2$50 mỗi thời. Có chỗ để xe hơi, cửa qui khách khỏi trả tiền, cho mướn phòng tháng giá thiệt rẻ.

Kính mời qui ông qui bà có đi đi Saigon giác nghỉ giúp chúng tôi làm nên việc, ơn ấy nguyện ghi lòng đám quên.

Chủ nhơn kính thỉnh.

GARAGE NAM-HIỆP-THANH

N° 165 Boulevard Galliéni Saigon.—Téléphone N° 870

Hãng sửa xe hơi Nam-Hiệp-Thạnh hiện nay đã có tôi lim chỉ. Sự sắp đặt, sửa sang lại rất hoàn toàn. Riêng về công việc máy móc thì do M. Chu-văn-Hai có bằng cấp trường Bá-nghệ Saigon trông coi. Nhận sửa máy, đóng thùng, lợp mui xe sơn v. v... công việc làm cẩn thận giá tính phải chăng. Mong qui vị chiếu cố cho tôi rất cảm ơn.

Chủ nhơn : M. DINH-VĂN HOẠT

Entrepreneur à Saigon

DƯƠNG-TẤN-THÂN

DÉPOSITAIRE PHARMACIE

EPICIER — MERCIER

Biênhoa

Téléph. N° 17

Đường Dương Tấn

ĐẠI SỤT GIÁ

Lễ sinh Nhựt—Tết Tây—Tết Nam

PHÒNG - CANH - KHÁCH - LẦU

PHÒNG SẠCH SẼ GIÁ RẺ HƠN CÁC NƠI

CÓ GARAGE ĐỂ XE KHÔNG MẤT TIỀN

SAIGON — VÕ-VĂN-BẢN Propriétaire — T. 441

TRỊ BỊNH CON MẮT

Y-khoa tấn-sĩ Nguyễn-văn-Tân

Ex. Interne des Hôpitaux de Marseille — Membre de la Société Française d'Ophtalmologie de Paris

Chuyên môn trị đủ các bịnh con mắt, như là : vi cá, cườm chảy nước mắt, lật lẻ, mù, (nếu lâu năm trị được).

Có mổ phòng khám bịnh và có nhà điều dưỡng cho người đau nặng hay lẻ ở xa lại.

Đường Testard số nhà 127 Saigon gần đường Testard và đường Pierre Flandin, đường Testard ngoài sau trường Chasseloup-Laubat.

Giây thép nói số 1158.

Buổi mơ từ 9 giờ tới 11 giờ

Chiều 3 giờ tới 6 giờ.

Nước đi hay là hẹn ngày trước cũng được.

Champagne

MOET et CHANDON

Đại lý độc-quyền : LUCIEN BERTHET & CIE

TRINH-THÁM TIỂU-THUYẾT

CÁI RƯƠNG ĐỎ

Tác-giả: ĐỒNG-CHÂU

HỒI THỨ NHỨT

22.— Lại gặp người cũ

— Công việc của tôi, tôi đã làm xong rồi hết.

Hai đôi vừa dắt nhau lại gần mà ngồi, bỗ ý thấy có một người vừa đi lại vừa ngó tôi chăm chỉ. Bỉ lại khít bên tôi, người ấy vỗ vai tôi mấy cái, làm cho tôi lạnh mình. Tôi nói thầm: « Chuyện nầy chắc phải bị kết. Giặc tiếng nầy nó đã rõ ta là ai rồi. Đỡ ngu, ai bảo không trốn tránh, mà lại ngồi ngênh ngoáng ở đây ? »

Tôi muốn giở kế Không-Minh ra rồi bắt tôi đi mà, nhưng tôi còn dự dự là vì không nghe người ấy nói : « Đi lại bớt với tôi ít mau ! » mà lại thấy anh ta nhăn răn cười, vộ rất vui vẻ và nói :

— Cô kia ! Bộ anh quên tôi rồi sao ?

— Tôi nhớ...

— Đâu anh nhìn mặt tôi lại cho kỹ coi ?

— Tôi nhớ hình như có gặp anh một vài lần chi đó. [illegible] xi lôi, gặp ở đâu thì tôi [illegible] được.

— Mới đây mà quên [illegible] Anh thiệt vô tình quá ! [illegible] nhắc lại, coi anh có nhớ không nghe ?

— Đâu anh làm ơn nhắc lại coi !

— Có một bữa trưa [illegible] lại coi hàng ở gần cầu quay [illegible] mà hình như anh buồn bực về [illegible] gì lung lắm. Lúc bấy ở [illegible] gần một bên anh, ha đứng [illegible] chuyện bây bạ với nhau mấy phút đồng hồ rồi anh cho tôi [illegible] tô. Nói ngay, bữa ấy tôi thiệt đói bụng quá, mà trong lưng không có một chiếm Tây, mà [illegible] anh cho tôi ăn nhờng không chẳng ngay cho tôi lắm.

— À, vậy hay sao ? Nếu vậy tôi nhớ lại rồi. Phải, phải, tôi nhớ hết rồi.

— Dỡ ác hôn ! Bây giờ mới [illegible] nhớ ! Nè anh [illegible] bữa ấy tôi nói giống gì với anh [illegible] không ?

— Cái đó tôi xin thú [illegible]

— Thôi cô là anh rồng [illegible] nhớ nữa. Bữa ấy tôi có hứa với anh rằng nếu ngày nào anh rỗ vì cần dùng đến tôi, tuy tôi là đờn bà [illegible] sức mọn, song tôi cũng sẽ lòng giúp cho anh thành việc. Ôi hứa ấy, tôi vẫn còn nhớ. Thiệt vậy, năm các bạc anh rủ tôi [illegible] tôi chẳng lúc ấy anh có không phải là bao nhiêu, chớ lúc nầy coi bộ...

— Không, lúc nầy tôi cũng có lên xài vậy chớ !

— Anh còn tiền xài hay khôn có đó không phải tôi ở trong tôi, anh mà tôi biết được, nhưng sắc diện của anh đó thì [illegible] hẳn vẫn còn [illegible] không thì chẳng có tâm sự gì buồn rầu nhiều lắm. Anh có buồn rầu hay không ?

— Không phải thấy bộ mà anh [illegible] trúng tim đen rồi tôi [illegible] tôi. Không hỏi giấu gì anh, tôi ấy tôi bết tiền rồi, nên tôi phải [illegible] làm việc mà chỉ độ hồi khẩu. Tên kia vừa cười vừa nói :

— Anh khác với tôi một trời một vực ! Không khi nào tôi mắc vào cái cảnh ngộ éo le của anh đó. Thiệt cho, không khi nào tôi xa bật tiền của tôi, bởi vì tôi có tiền. Đâu mà nói chuyện còn với hết. Và cũng không khi nào tôi có lại đi làm công việc chi cả, bởi vì cả đời của tôi không thể [illegible] cực, không [illegible] cho người ta hay ngày giờ ở cầu hàn răng bnôc tôi được.

Anh ta cười gớt ngồi lâm thinh mà nghe ha đứa tôi nói chuyện đến khi nghe tên kia nói ra gọi [illegible] thành hiểu, bỗ anh ta nín không được nên cười vỗ nói :

— A ha ! Đó đó tôi [illegible] quá [illegible] vậy, nên mới muốn [illegible] thì chẳng phải [illegible] mà làm công việc chủ đính mới được. Tên kia [illegible]

— Không cần làm mốc gì hết [illegible] cũng sống được... chẳng có là tôi [illegible] có việc chi đâu, mà tôi cũng sống được ! Có đi là [illegible] quân không ăn và anh nữa vậy.

— Anh nói làm sao, chớ tôi ý [illegible] không nghe thiên hạ thường không thể nói được. Vì dụ như khi nói : Trai sanh vợ sanh cô hay tôi gặp người [illegible] sao ? Tôi không có tánh ăn xã tôi [illegible] phụng phí như thiên hạ, 5 cắc bạc [illegible] đã cho tôi xài trong 24 giờ rồi !

Anh ta bỗ nên bỗi nên [illegible] được nầm cắc mà như vậy hay sao ?

— Kiếm được mấy.

— Cách anh kiếm đồ cố ngày thế ấy từ tế hay không ?

— Anh trông tôi là người gì mà anh hỏi tôi câu đó ?

— Không, xin lỗi anh, [illegible] mỗi lần.

— Tôi biết hết. Anh có ý ngờ tôi là một thằng gian dảo như [illegible] nghề nào [illegible] anh [illegible] tôi lâm. Thiệt vậy, thuở nay [illegible] không có ăn tiết gì hết, nuôi [illegible] nhưng bỗ bất ăn cắp của ai [illegible] một cây kim gút.

— Vậy thì anh [illegible] cách gì mà sống được ?

— Cái đó là [illegible] sống được. Vì dụ như khi [illegible] người [illegible] tôi gặp người [illegible] tôi mượn bạc vài đồng bạc, có [illegible]

— Anh nói làm sao, chớ [illegible] nào mới ngày anh đều nhờ «đập» được thiên hạ mà như vậy hay sao ?

— Nếu không đập ai được thì thì tôi đi kiếm ngoài đường ngoài [illegible] cũng được vậy.

— Thôi cha. Đất địa Sài-gòn nầy [illegible] lâm, đừng có nói đốc quá vậy mà chết bây giờ.

— Sao lại nói đốc ? Anh muốn tôi đi kiếm thử cho anh coi bây giờ hay không. Tôi nói thiệt, tôi đâm làm đoàn với anh, thì kiếm [illegible] không sẵn, ngu lắm cũng được vậy cái bạc nữa.

(Còn nữa)

Thì hàng «Rotonde» [illegible] vững như thường, không chuyển [illegible] gì hết [illegible] như ngày trước, M. [illegible] sẽ hết sức chiều [illegible] hàng bạn Rotonde nầy [illegible] vững như thường, không chuyển gì hết.

Trải qua một cuộc sống gió bụi có, bây giờ nhà hàng «Rotonde» lại cố gắng [illegible] sang, vẫn đặt hoàn bị hơn trước nhiều, bàn ghế đã sạch, bếp nấu lại ngon, không một cái gì là chẳng có thể [illegible] lòng quan khách.

Cho qui khách đến đùng cơm thường đã được tiếp đãi chu chi, mà các bậc đã mỗi khi muốn đặt tiệc lại càng sẵn nơi rộng rãi hẳn hoi, đầu tiếc mấy mươi cũng không thiếu chỗ.

Biết đâu từ ngày 1er Août, mỗi bữa cơm chiều đều có bạn nhạc để giúp vui cho qui khách mà chẳng lấy thêm tiền. Ngài nào muốn dùng cơm tiện sẵn cho mát mẻ cũng sẽ được vừa lòng vì chẳng phải trả thêm tiền gì hết.

Có mấy tài đầu chiều thứ sáu, lại sẽ lựa riêng nhiều khác đến tuyệt điệu để cống hiến cho bạn thân đó.

Dùng nội-hóa

Trà Vinh-Thái

annam mới chế hương vị chẳng kém chi trà lâu.

Nổi hồn người mình mới phấn minh,
Nay TRÀ-VINH - THÁI nước trong xanh
Ba kỳ từng lấy hương thơm ngát,
Chất đã bồi rồi, lại vệ-sanh.
Nước nhà đương buổi cạnh tranh;
Dũ nhau mình giúp lấy mình ai ôi !
Bắc Nam cùng một giống nòi,
Dựng nên thực nghiệp với ngoại-Nhân Châu.

PHÚC LỢI
29 Sabourain Saigon

RÀ HUẾ LÁI THIÊU HIỆU
Nguyễn-Hiệp-Hội
HÀN CON RỒNG

Là thứ trà có tiếng xưa nay. Bền xưng chọn riêng thứ trà ngon tại xứ Lái-thiêu, thứ thơ rất kỹ càng, không phu trộn giả dối, nếng vào thì đặng mát mẻ, lại đã khát.

Qui vị đùng trà xin chọn cho đặng thứ trà hiệu Nguyễn-hiệp-Hội nhãn con rồng đỏ nầy, bảo đảng làm các hiệu trà khác người ta bắt chước mà làm theo và toàn nhiều thứ là cây rỏng vào cho đặng mà quanh mối lợi. Nếu uống nhầm trà pha trà như vậy thì e là rất hại cho sức-sanh giống nhỉ xin qui vị lưu ý.

Chủ xưởng trà
Nguyễn-hiệp-Hội

Thân hộ mạng ra đời

Ông Trần đức Tân Việt-nam y sĩ chả hiệu Thiên thiên Đường Hải Phòng đã du học ngoại quốc, gồm cả Đông Tây y học đã Cấp Bằng tối nghiệp tại Trung kuốc và chứng thư Khạt-hầu, chuyên đã các khoa chế đã thứ Cao đơn hoàn tán, trị đã các bịnh đàn ông đàn bà con trẻ, rất linh nghiệm về bịnh đái hạ và các chứng huê liễu lậu tê bại; trẻ con ọc ẻ vân vân; có nhiều thứ uống vào 1, 2 giờ là hiển hiệu. Thuốc đã có nhà nước xét nghiệm (Registre analité sous 101 B du 1930) Thuốc huê liễu có gởi bán tại Saigon Hiệu Nguyễn-thị Kinh 30 rue Aviateur Garros Téléphone 293 Vinhlong hiệu Hoàng nhị Trêu au marché Trà vinh hiệu Xuân-tuế-Các Cầu-thơ Bazar Thành phát: N° 6 Boulevard Saintenoy, Camau hiệu Nghệ vân Rạnh Tam kỳ Tạp hóa.

Các nơi bán. hết cả là bịnh gì hãy viết thư kể cho bịnh để thơ cho

M. Đinh thành Song
à Cánhum Vinhlong

Thuốc gởi Contre Remboursement. Muốn hỏi thăm địa chỉ gởi có trả lời.

ÉTABLISSEMENTS
BÉCÉ-SPORT
LY-DE dit THAI
89, Rue de Canton, Cholon, 89

Vì nước ao cho qui vị mỗi người có thể mua được một cái xe máy đạp, huê mỹ, kim thời, chắc, nhẹ nhàng và có trớn [illegible] đã nổi danh tiếng khắp cả Đông-Pháp lại thêm mấy kỳ [illegible] máy hiệu xe của hãng đều được đạo giải quán quân [illegible] Nay Hãng định ba giá những hiệu xe sau đây :

Hiệu BÉCÉ-SPORT	route ère	50$
— COLIBA	routière	45$
— J. BLOR	routière	43$
— B. T. G.	routière	42$
— A. ELLE	routière	41$
Xe thường để đi công việc		25$

Xe qui vị chỉ ý.

LY DE DIT THAI

Chủ lái ghe Háo-Nghĩa

— Cần 2 đầu có tiệm Đức-thành Hưng nữa không ?

— Có chớ : Giadinh ngan gare Tân định. 18 Vassoigne. Dakao Albert 1er và cầu Sanky có khách sạng có bán nơi nướng, đồ làm cơm thầy Annam trưa, chiều. Một đầu mới mở là có bánh tân-thời, có thể đính tên và lời chúc mừng hay hông trái làm toàn bằng đường. Vì cảm ơn đồng bào nên chủ nhân tính vốn nếu lại thì thảo nào đặt tiệc rượu trà v.v..

Lại sẵn lòng lãnh đặt tiệc và treo hông kết tuổi tại khách sạng như nhà riêng của qui khách. Vì vậy mà tôi « chỉ tích » tiệm Đức-thành Hưng tiệm của Annam. Đây là lời của chủ lái ghe Háo Nghĩa tết lớn.

Dộ-như-Liên
91 93, RUE DE ESPAGNE 91 93

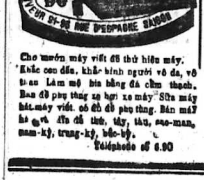

Cho mướn máy viết đã thử hiệu máy. Khác con dấu, khắc bình người và đa, vẽ [illegible] Làm mộc bin bằng đá cẩm thạch. Bán đồ phụ tùng xe hơi xe máy. Sửa máy hát, máy viết, có đồ đồ phụ tùng. Bán máy hát [illegible] đủ đã tính, tây, tàu, annam, nam-kỳ, trung-kỳ, bắc-kỳ.

Téléphone số 6.90

Địa hát 1932

(Đĩa « Columbia » Hãn vàng) bên theo điện tối-ĩ Nam-Kỳ Lưu-thủy Trường và ngũ-đối hạ 1 đĩa « Béka » đờn theo đi Huế 1 đĩa. Xuân-tình

PHẦN THƯỞNG

1 cái MÁY MAY hiệu Omnia mới tinh khôi 150$00
2 1 cái XE ĐẠY hiệu LVD. đủ đồ phụ tùng của ông Lê-văn-Du tặng phần nửa giá 50$00
3 15 thước tussor laine 45$00
4 2 cây lành Sông Hương 20$00

Từ hạng 5 tới 20 một quản Sông Hương mặc chơi.

(CONCOURS) 1er Janvier 1932 (Mở hội thi)

Một cuộc thi tài

của hàng dệt lành SÔNG-HƯƠNG

(CONCOURS) 2 Février 1932 (Khóa hội thi)

Kể từ ngày 1er Janvier 1932 tới ngày 29 Tết « AU TISSEUR » 82 Boulevard Bonnard, Saigon mở một cuộc thi tài trong ba kỳ đặng tỏ dấu cảm ơn quí đồng-bào cỡ lòng vừa giúp nhau trong con đường thương-mại của người Annam.

Nếu ai muốn dự thi thì phải có mua của hãng ba đồng ($3$00) hoặc lành, hoặc lụa lẻo, hoặc tussor, vận vân... hãng-chợ một miếng giấy « Bon pour le Concours ».

HỎI :

1° Từ 1er Janvier 1932 tới 29 Tết 7 giờ tối « Au Tisseur » bán được mấy cây lành (1 cây 2 quần) Sông Hương ???
2° Bao nhiêu tiền ???
3° Sợ có người trúng trùng nên có đề hờ một cái bao thơ niêm số đổi từ số 11 tới 99. Số gì ???

Bực thường hằng bán trong một năm quản mỗi tháng. Xin các ngài liệu !

Mấy nhà nuôi heo nên chú ý

Bánh dầu dừa thường kêu là *Xát dừa*

Người Annam mình ở Tanan hoặc Mytho nấu dầu dừa thường dùng xát để nuôi heo thì thấy man ủ lắm, vì trong xát ấy có nhiều chất bổ lắm và có đầu nên heo ăn mau ả.

Từ khi tôi dùng máy ép dầu thì ở Mytho và Tanan ít nấu dầu Xát dầu nầy dùng mà cho bò, heo ăn rất lợi vì nó béo và bổ hơn cám xay hoặc cám gạo mà lại giá rẻ hơn nhiều lắ khác.

Bánh dầu nầy dùng làm phân bổ ruộng hoặc bổ hàng bông hay là thước cũng tốt vậy.

Cách cho heo ăn ban đầu cho ăn ít ít trộn cám tấm cho nó quen sau sẽ cho nó ăn nhiều. Ban đầu ít ăn nhiều thì nó chầy ; tập lần nó ăn cho quen hết chầy mà thấy man mập cách lạ thường.

Ai muốn cao heo ăn thử hỏi tôi sẽ cho không một ít và làm liều

Bánh dầu nầy gởi đi bên Pháp bán cho bò và bò ăn rất nhiều.

Giá bán tại hãng tôi giá 100 kilos là 1$20.

Trương-văn-Bền
Huilerie fondée en 1900
N° 40 Quai du Cambodge — Cholon

Đại-An-Đường dược-phòng

Hanoi 50 R. Cantonnais
ĐẠI-LÝ TRONG NAM KỲ VÀ CAO-MÊN

M. Nguyễn-v.-Diệm
Saigon, 9 R. Paul Blanchy

Bổn tiệm trữ bán các thứ thuốc hoàn của tiệm ĐẠI-AN ĐƯỜNG là tiệm thuốc lớn nhứt người Bắc kỳ. Thuốc của tiệm nầy toàn những ông Dược-sư ở Quảng-Đông chế ra hết.

Thuốc hay như thần, uống vô thấy kiến hiệu liền.

Bán theo giá ở Hanoi, gởi cách lĩnh hóa giao ngân.

VẠN BÌNH BỔI XUÂN ĐƠN — Trị bạch chứng cho con nít bất kỳ đau bịnh gì uống vô hết liền — Mỗi hộp 10 viên giá 1 $ 00
CHÂU BÁCH BẢO ANH ĐƠN — Trị bịnh kinh phong, co quắp, con mắt chơn, hàm răng cắn chặt, bết tinh nhân sự, đàm nhiều nhiều — Mỗi hộp 10 viên giá 2 $ 00
CHÂU BÁCH HOÀN TÂN — Trị bịnh phong đàm, hay nói sàm, tâm thần phấng phát, điên cuồng, hay sợ hãi vô cùng — Mỗi hộp 10 viên giá 1 $ 00
THẦN HIỆU CAM TÍCH TÁN — Trị con nít cam tích, mặt vàng và xanh, người ốm o, bụng lớn, miệng khát, bụng đầy, tanh thần nhọc mệt — Mỗi vo giá 0 $ 70
THUỐC BÁCH TRỌC — Bịnh nhẹ uống 6 vo hết. — Mỗi vo giá 0 $ 70
THUỐC HOA LIỄU — Bịnh nhẹ nặng 3 vo hết — Mỗi vo giá 1 $ 50

Ai mua mỗi thứ 10 hộp xin tăng thêm 1 hộp.
Các thứ thuốc nầy đều có toa xin-cách đúng thuốc rất cẩn thận.

Thơ và Mandat xin đề:
M. NGUYỄN-VĂN-DIỆM
9, Rue Paul Blanchy — Saigon

CAFÉ ET RESTAURANT
PATISSERIE ET CONFISERIE

Có bán cơm thứ hành và đồ ăn Tây, đồ điểm tâm, và đồ giải khát, chương đẹp tinh khiết.
Xin mời quí khách chiếu cố, tôi rất cám ơn.
Bổn hiệu cũng có bình đơn tiệc trà, rượu và cũng ăn tại nhà hàng hoặc đem tới chỗ chơi hàng quí khách.
Chủ nhân
Nguyễn-văn Đẩu bình cuối

Lửa lửa ! Xe hơi đò, xe hơi dò
Nên coi chừng kẻo bị phạt

Quí ông chủ xe đò nên để ý theo lời nghị-định của quan Toàn-quyền Đông dương buộc các thứ xe đò đưa hành khách phải có một tấm lót riêng của người mới ra treo tại trên xe và phải có một cái bình cứu Hỏa (pompe d'extinteur, d'incendie đặng phòng khi phát hỏa.

Nay bổn trường muốn cho khỏi phạm lòng quí ông gia công tìm kiếm mà mua, nay bổn trường có trữ bán Điều ở mới hoặc và Bình chữa lửa (d'extincteurs) đã có giá lại rẻ, đáng đem đến thí nghiệm trước khi mua.

Lại nếu bổn trường có lãnh dạy thì xe hơi, bọn rầm ta bánh, và cũng có bao thì xe đò (Cassis.) xe nhà đi chơi (Torpédo) xe máy đầu (moteur diesel).

Bao dạy vì kinh tế khó khăn sau bổn trường định sụt giá phần nhiều phần.

Vậy xin Quí ông có đăng gần đến nơi bổn trường, thì đặng vui lòng thay ý.

Bổn kính
CHU-VĂN-MAI
Directeur de l'Ecole Auto
Bi... d'Espagne — Saigon
(Sau gare xe lửa Gianlam)

Cái tội không đưng

Tội dụ dỗ con gái

(Tiếp theo)

Anh Jimmy thuật hết chuyện ấm lòn, mà bộ mặt còn hầm hầm giận lắm như việc còn uất-ức trong lòng anh lắm. Tôi khoái quá : tôi mới đọc ấm nó chuyện tánh tình người Mỹ nghe chơi. Hai tôi uống rượu nói chuyện gần tới sáng. Anh Jimmy sắp chút rượu, khá một cái rồi nói :

Hồi trước người Hoa Kề ở Anh qui lợi (Quakers Anglais) qua bên Mỹ lập nên Hiệp-chủng quốc, tánh tình họ khác hơn các dân tộc khác. Họ giả trả làm sao? Họ có tánh uống rượu say đ n chết khi nào một mình với tôi tớ ở trong phòng họ cũng uống nhiều hơn nữ ; ảnh họ đã mang quá hề sắc đuổi tớ gái đi chỗ khác cường bức nó đã. Còn vợ trong nhà giữ cợt tố lăng với bồi bếp thì họ bỏ qua, miễng việc đặng lậu tiếng ra ngoài tâm mất danh g à nhà tl l thôi, nghĩa là miễng sao cái - thói giả trá kia được ngu ên lành. Thế hãy giờ châu chấ cũng không khác gì. Bên Mỹ sự vẫn minh đã lên tới bậc cao lắm rồi, dân Mỹ chúng tôi bền bỉ lắm, nào là vô địch công nghệ, thể thao, hát bóng, nói tóm là hơn các nước ở thế giới, nhưng trong tâm huyết vẫn còn cái thó giả trá của tổ tiên Hoa Kề.

Anh có biết không ? Ở nước Mỹ cái gì có luật cấm thì dân sự lại khoái làm như việc cấm bán và uống rượu lậu chưa có luật cấm thì dân sự lại nổi sa sưa vất vả, chỉ tối thứ bảy thấy vài câu lang b ng rượu chế thó. Thế mà từ hồi có luật cấm đến giờ, thì biết bao nhiêu vụ ẩ i mạng xảy ra vì rượu. Bọn t ủy bình uống rượu lén, uống quít ky cho say mềm rồi rút dao ra đón người đi đường gi cho chơi mười người. Còn hồi trước có lắm đâu, có ai lập quán bán rượu dưới đất đâu, thế mà bây giờ có mấy quán ấy, bọn đầu trộm, đuôi cướp tụ hợp ăn uống linh đình trăng giỡn với các con ca nh ; chúng nó uống rượu rồ g là đồ hóa học chế ra không. Ngay bây giờ, nhiều dân lao động chiều tối uống rượu « dinner » ngủ đến sáng ngày dậy không thấy đường, mất đui. Thì hồi trước cho bán rượu dễ dàng lại có đâu như ngày nay: đường nói đâu xa, tại thành Nhiều-do, bọn vua rượu lậu tranh nhau, đêm bình lính tớ sắp hàng ngũ đánh nhau bằng súng liên thi h mới ghê. Thiệt hồi đó không có những vụ quan tòa ăn hối lộ lính trả g cịu tiền nhét của chúng rồi bỏ qua.

Những vụ kể trên đây là tội không thể dung được, nhưng chưa chi l mắc. Bên như vụ nầy: Bên nước Mỹ không có ai lính trừ ra việc bổn nhân thôi. Người dân bà Mỹ không khi nào phụ bạc tình chồng vợ đâu, bởi vậy... bởi vậy có nói chuyện với trai, người dân bà Mỹ khôn khéo lắm... Anh nghe rõ chưa? bất cứ là ai cũng đồng nói như vậy.

Nhưng thật sự, vụ ấy không khác lách buôn rượu lậu đâu.

Ở nước Mỹ người ta trai gái tánh tự như ở các nước khác vậy, mà sợ còn quá hơn nhiều nữa đa ! Vì việc hôn nhân không có thứ tự tánh ế như ở các nước khác. Trai gái thường phải cưới nhau trong khi luôi còn nhỏ quá mà phần nhiều bề ngoài thì buộc phải cưới hỏi nhau làm vợ chồng, mà bề trong thì không thương ều nhau, lại còn phết bỏ nhau nữa. Còn lắm khi bị pháp luật đến n nắt buộc phải cưới vô con gà nào mà tự thủ rằng có lý bị người con trai đó động đến chữ tình rồi ! Bên Mỹ ấy tánh là vậy đó. Gia-đình hay là một cách lão xược lắm mấ-cả sự thật đ, mất cả lòng tin nhiệm đi. cách ấy anh cũng đã biết rõ. Mà dân dân nó lâm cho ái-tình tiêu diệt mất, tình thương yêu tin cậy của hai giống nam nữ cũng không còn nữa. Than ôi ! vì thế nên hai người Mỹ nam nữ hiệp nhau chỉ bởi muốn cho thích thú tánh dã man, hoặc vì lợi mà thôi...

Tôi xin thuật vụ Théodor Dreiser cho anh nghe. Vụ ấy anh làm báo cũng có biết sơ qua chớ.

Vụ Théodore Dreiser mới xảy ra đây, người ta vẫn nói đến luôn. Dreiser ở mộ nhà trước các nhiều quyển sách có tiếng ở nước Mỹ. người ta vẫn tôn kính ông lắm. Có một tổ hiệp đoàn dân thợ kia mời ông ta đi diễn thuyết ở một châu-thành về miệt hướng Đông, vì ở đó có cuộc tranh đấu công. Chánh phủ hay làm nầy nên ghét Dreiser lắm chánh phủ bảo Dreiser đi diễn thuyết là xúi dân thợ làm việc không hay đó, nên cứ tới thành ấy, mướn phòng ngủ ở trọ. Bên bữa ăn ông ta ăn chung với các tay lãnh tụ trong nghiệp đoàn lấy rồi đi diễn thuyết, xong tối lại về phòng ngủ.

Tội nghiệp bọn lính đi theo ông ta mà không tiếm ra cách gì cả chúng hơi ngã lòng rồi.

Chúng để một đứa ở dưới phòng ấy để coi chừng, lên nầy cứ ngồi làm bộ đọc nhựt - trình luôn. Lúc Dreiser vô phòng, có một người dân bà ngồi chờ đã lâu đứng dậy đi ra ngoài ta và đi ra kiệt.

(*Còn nữa*) C T T.

HỘI VẠN QUỐC TIẾT KIỆM

Hội hiệp bổn nhất danh Pháp
Dưới quyền kiểm soát của Chánh-phủ Đông-Pháp
VỐN 1.000.000 LƯỢNG (THƯỢNG HẠI) Và 8.000.000 PHẬT LING ĐÀ BỐNG TẤT CẢ
QUẢNG-LÝ CỘI ĐÔNG PHÁP : 26 ĐƯỜNG CHAIGNEAU

Muốn lập vốn
Muốn lập tư bổn
Muốn dỡ dàn tiền cho con trẻ ăn học

VẠN-QUỐC-TIẾT KIỆM
Và 1.000 đồng mỗi tháng góp 5 đồng
Và 500 đồng. — Mỗi tháng góp 4 đồng
Và 250 đồng. — thì mỗi tháng đóng 2 đồng.

Mỗi tháng đều có cuộc xổ số, nếu số mình ra thì được hội trả tiền lại nguyên cái vế, lại khỏi góp tiền nữa.

Còn nếu không trúng số, thì mãng hạn giao kèo. Hội trả đủ số bạc lời và được chia 33, 35 %, tiền lời của Hội.

Chúng tôi sẽ gởi sách cắt nghĩa rõ các điều lệ cho con vị nào muốn rõ cách thức mua vế của Hội.

DAKAO
ĐƯƠNG-VỢT

Bán vợt, dánh Vernis cho mới, có lại nhiều thứ giầy rẻ lắm. Giầy Tonkin đủ màu 2 50, Giầy Hong Kong gởi lại thứ tốt to hơn các nơi cũng 1 50

Lâm mau và khéo khỏi sợ déformé vợt.

Trừ bán khăn đóng suối đờn của Ng. văn-Bút thứ thường bán hạng 2$50 hạng nhứt 3$00 kể cả bán hàng 1$50.

Mua dai gởi cho
M. TRẦN-VĂN-TRẬN
Mai on Au Meilleur Prix
15 rue martin des Pallières
à côté de la gare Dakao

P. S. phần thưởng xổ số 5$00 trúng một cái máy hát và 10 đĩa Cải-lương hi trọng mua mau lại lãnh.

Au Meilleur Prix
DAKAO

Trận 20 nam

Tôi chuyên theo nghề đồng-hồ mấy lần giúp việc hãng tây được gần gần hợp tây cả, hợp suisse cả, tom góp được ít nhiều cách khôn khéo của thợ âu tây. Nên tiệ o tôi bấy lâu được phần đông quí khách xa gần chiếu cố. Càng đông chúng tôi cả ý vui lòng gắng sức làm ăn cuốc chẳng mất là cho vững vàng sự nghiệp, hầu là giữ cho khỏi phụ lòng tin cậy của quý khách.

Quý khách ở xa gởi đồ về làm cũng được vừa lòng hết thảy, vì cách thế ăn của chúng tôi bao giờ cũng ở sự thiệt thà làm gốc.

Tiệm tôi chuyên sửa hết các thứ đồng hồ sửa máy viết và máy thứ máy nhỏ. Có thợ khắc số vàng bạc con giấu, bằng đồ g, mộ bia cẩm thạch, làm chấn liền hiệu kỉ lối kim thời.

Hiệu NAM VIỆT THÂN-TRUNG
M. Lê-x-ân Dư
21 Rue Chaigneau Saigon

MỚI MA CỦ

vì : Công-Ty mới hùng hạp ăng nhau, lo chỉnh - dồn lại, mở thêm cửa hàng ra lớn hơn trước. Có bán sỉ và bán lẻ nhiều thứ rượu tây (Liqueurs).

Giá cả tính phải chẳng....

Ước mong Quí - khách lục-châu có lòng chiếu-cố, giao - thiệp một lần, mới rõ giá-chơn.

Nhứt : Công-Ty vẫn cần dụng những người giúp việc lâu nay. Bổn Công-ty có bán nhiều thứ rượu thuốc (VINS DE CHINE) rất thần hiệu.

Như Rượu Bổ - huyết ; Phong-thấp Vạn ứng Trật-Đả ; Chưởng-tử (uống có con) vân.vân...

KHƯƠNG-LỢI & Cie
N° 32 rue de Paris — CHOLON
Téléphone N° 377

P.S. — Bổn Công-Ty có bán sỉ Savon «Kim Xương» thơm tốt, bọt nhiều dùng ít hơn hơn savon hiệu khác.

SÂM-NHUNG ĐIỀU KINH
CHỈ BẠCH ĐÁI HOÀN

Nhãn hiệu « Song Phụng »

Thuốc thánh trị bịnh đường kinh và chứng bịnh đái lâu ngay. Thuốc nầy chủ trị những chứng bịnh bởi từ-cung hư làm bịnh đau máu, kinh không đều và chứng bạch đái hạ lâu ngày không hết đến nỗi nước da vàng, mình vóc ốm, muốn làm bịnh lao, nếu uống thuốc nầy cho thường chẳng bao lâu thấy nó công hiệu lạ lùng, trở nên tinh thần khỏe khoắn, ngon ăn ngon ngủ, tự nhiên tật bịnh phải hết. Ấy là một phương thuốc vương đạo trừ tật mà lại bổ hư. Tánh thuốc rất hạp với khí hậu các xứ nóng, đã ngoài 30 năm nổi danh tiếng khắp quần đảo Nam - dương. Hiện nay khắp Nam-kỳ, Lục-tỉnh đã có mua dùng phần nhiều trị bịnh rất công hiệu.

Mỗi ve giá là : 1 $ 50

Y-học sĩ : TRẦN KIỂM giám chế
Tiệm tại đường Paris số 28 — Cholon

Bá-Lạc Khách-sạng

Nos 76, 78, 80 Rue de Reims, Saigon

Ở nhằm con đường yên tịnh, Phòng sạch sẽ mát mẻ Bồi khuôn phép hết thiệp được vừa lòng quí khách luôn. Giá phòng rẻ hơn các nơi.

NÊN BỎ Á-PHIEN

Bằng thuốc Giới Yên Đơn bổ nhân con Ô của nhà thuốc
BÁ-NGỌC-ĐƯỜNG

Bổn đường chuyên-môn bán thuốc bổ Á-phiện gần 30 năm nay. Kể ấp Đông-Pháp đều nghe danh thuốc NGUYỄN-HÒA LIÊN hay đại thì.

Nay muốn cho vừa lòng mỗi người, Nên Bổn-Đường tận tâm bào chế riêng một thứ thiệt mạnh mà chỉ thuốc lại mới mẻ vô cùng 50 riêng cho các xứ nóng như Nam kỳ Trung Kỳ và Cao-miên đặng thì bổ được rất đủ, ít tiền tốn. Hát mỗi ngày 1$00 thuốc không thì tốn 6 ve đó đót.

Mỗi ve 70 viên $00 ; ve 35 viên 0$50.

Người hút lớn hay hút nhiều mỗi ngày trên 8$00 thì uống thứ thiệt mạnh ve 70 viên giá 1$20 càng tốt. Ở xa gởi cách « Lãnh hóa giao ngân. Thơ và mandat gởi cho :

M. Nguyễn Hòa Liên
Pharmacie Gia rue d'Harcourt — Saigon

Y-KHOA TẤN-SĨ
DOCTEUR
Trần-thọ-Đông

Ancien interne des Hôpitaux et chef de Laboratoire de Parapharm (France)
Ở tại đường Thủy binh (Rue des Marins) 115 Cholon
Giây thép nói : N° 418

Coi mạch mỗi ngày.
Sớm mai từ : 5 giờ tới 10 giờ
Chiều từ : 3 giờ tới 6 giờ

Như ai muốn rước đi vô trong lục-tỉnh thì sẵng lòng đi.

Coi vô các thứ bịnh mà sẽ vô sự sanh đẻ đường thai. Hay là tốn nhơn rồi mà chưa có thai đặng. Vô các bịnh trong mình của đàn bà (đường kinh không đều lắm, Huyết bạch tử-cung nhơn, không sanh đẻ là các thứ bịnh khác trong tử-cung). Hoặc.

THIÊN HẠ ĐỒN

Danh vang bốn biển tiếng dậy tám phương là thuốc
BỎ Á-PHIÊN

của hiệu Tiêu-thần-Tiên, ở Tonkin gởi lại, bào chế chẳng dùng cốt á phiện. Cách bỏ giảm đã mát mà lại bổ. Dầu cho lão nhược bực nào trăm ngàn người không sai một, làm việc khỏe mạnh vui vẻ như thường chẳng sợ sanh ra chứng bịnh gì hết, đi đường đùng rất tiện.

Một ve 100 hoàn giá 1$00.

Hết ít 2 cũng 3 ve đủ bỏ ai mua đúng không công hiệu xin thối tiền lại chẳng sai. Có trữ bán tại rue Mayer 128, Bd de la Somme N° 81 : Rue Amiral Courbet N° 40, và Rue Vannier N° 74 là tiệm trị răng chụp hình danh tiếng nhứt Saigon nầy tiệm đều danh tiếng xưa nay đặng có bán thuốc hiệu « Tiêu-thần-Tiên » ai mua cũng phải ngừa kẻo lầm giả mạo. Bổn bịnh Dương mai cùng đau lâu ở bịnh nặng nhẹ bực nào uống trong ngày 3$ ở huyết nọc. Nhiều tỉnh lãnh đại-lý kể không xiết, đâu có treo Ảnh nầy đều có bán. Quí vị muốn cho lãnh hóa giao ngân cũng được, Thơ và mandat gởi cho Lê-VĂN-ANH Commerçant Bd. Albert 1er N. 163 Dakao Saigon.

Pharmacie de l'Indochine

NGUYÊN-VĂN-DÂN dit NGUYÊN-KHẮC-DÂN
PHARMACIEN DE PREMIÈRE CLASSE
Ancien élève du collège Chasseloup-Laubat

(NHÀ THUỐC ĐÔNG-DƯƠNG)
MỚI KHAI TRƯƠNG TẠI SAIGON 152 ĐƯỜNG D'ESPAGNE
(Góc chợ Bến-thành)
có bán đủ thứ thuốc Langsa và bào chế theo các nhà thuốc tây khác

NHỨT HẠNG BÀO CHẾ SƯ
Y-VIỆN THÀNH LYON
CỰU HỌC-SANH TRƯỜNG BỔN-QUỐC

N. B. — Hội nầy còn dư một vài phần hùng ; Mỗi phần 20 đồng bạc ; Mời Lục-châu mấy ông mấy thầy ai muốn dự vào xin sớm gởi thơ thương nghị với cô-nhơn NGUYỄN-VĂN-DÂN 152 đường d'Espagne Saigon

NỀ MINH :

Chừng nào mà mình sẽ tính về xử sở ăn Tết thì nhớ mua cho tôi nửa lọ thuốc bổ dân bà « Điều Phụng Dục Lân Hoàng » nhãn chữ (A) của nhà thuốc PHÙNG - GIA - VIÊN ở đường Paris số 123 Cholon có thứ thuốc giúp ích cho máu huyết dân bà kinh kỳ và bạch đái nước da xanh vàng ; gầy ốm gân cốt nhứt mỏi đau lưng ăn uống không biết ngon tùy vị yếu, vậy mua để dành mà uống theo trong mấy ngày xuân tới đây thì khỏi sự bịnh hoạn chi xảy đến, còn tránh khỏi đầu năm là khác nửa chớ không ngừa trước thì chừng đó có thu c đâu cho sẵng, vậy nhớ mua thêm vài ve dầu (Chi-Bửu) mà về đường thì còn tiện nữa, hoặc cho bà con thì quí hơn là mua vật chi, đó cũng vì thiên hạ ưa dùng, có mua thì nhìn cho được hiệu chớ đừng có vô tiệm nào mà mua uống uổng tiền.

PHẬT MUỐN NHÀ

Giải Thưởng số 1 1,00
số 2 5.00
số 3 10,00

Nhà thuốc
Tê-nam-đường
(Cantho)
Nhãn con Cá Gáy

M. PHAN-TRUNG-ÁI

1° Độc đắc Phong tinh Hoàn
Thuốc trị bịnh phong tình, cấp kỳ thượt nọc, không tổn mạng người, không hại sanh đẻ, thuốc uống lâu mau tùy bịnh nặng nhẹ muốn chẳng sai một: thuốc nầy có đã giải thưởng như trên.
Giá bán mỗi ve 30gr. số 1 1$50
30gr. số 2 1.00

2° Thiên-kim Đ.nh-siên Hoàn
Thuốc trị các bịnh siển, bất luận lâu mau nặng nhẹ giả trẻ lớn nhỏ uống vào thấy hiệu nghiệm.
Giá bán : mỗi ve 15gr. — 2$50
ve nhỏ con rít uống.— (2$50

3° Vinh Xuân Bá Bổ Hoàn
Thuốc uống bổ lao những người đương khí suy ăn tình kém biếng sanh trăm chứng, ăn ngủ không ngon dùng đến thì hay, tổng lâu thêm tuổi.
Giá bán : mỗi hộp. — 2$00

4° Tế Nam Đoạn Tri Hoàn
Thuốc trị 24 thứ trĩ, còn có thứ thuốc xông rửa ngoài.
Giá bán mỗi ve 2$00
Quí ông bà muốn mua thì viết thơ ngay cho bổn hiệu còn như có đặng giấy thưởng thì biên tên họ và chỗ ở trong giấy thưởng đó đem đến chỗ mình mua mà lãnh hoặc gởi cho bổn hiệu thì bổn hiệu gởi tiền thưởng đặng đến đáp ơn mua thuốc.
Nhà đại-lý: Nguyễn thị-Kính
50 rue Aviateur Garros — Saigon
Mộng-Lương Đường
81 rue Paul Doumer
Đức-phùng-Xuân
Vinhlong

Việc nước Tàu

Thượng - hải sắp đổ máu chăng ?

Nhựt tính đánh Nhiệt - hà, mà bị quân Nghĩa-đông Tàu đánh hụ thua luôn. — Mừng một tết, Chánh-phủ Mông-mãn cọng-hòa sẽ thành-lập.— Thượng-hải sẽ thành ra một trường Trung Nhựt huyết chiến chăng ?

Quân Nhựt vẫn thất trận ở Nhiệt-Hà

Hôm 17 tháng nầy quân Nhựt ở Cẩm-tây và Hồng-loa-Sơn bị binh Nghĩa đông Tàu vây đánh rất ngặt, mà Nhựt có hàng 100 còn về một Cầu-đông thì viện binh Nhựt kéo tới kịp, quân Nghĩa-đông vì thuốc đạn không đủ, quân sĩ mệt-nhọc, nên chỉ không chống cự lại được.

Nhơn thấy quân Nghĩa-đông ở Cẩm-Tây lừng lẫy như thế, Bồn-Trang nhứt-định đem đạo quân « Thất » và đạo quân « Đa-mão » kéo về Đỉ-hỗ-Sơn để đánh quân Nghĩa-đông, Bồn-trang lại sức cho Vương - trí - Quốc tức là tên tướng cướp lợi hại ở miền Hắc long giang, đã hàng đầu Nhựt, nay đem binh về Cẩm-châu để trấn giữ Cẩm-châu, mà cuống với quân Nghĩa-đông Tàu.

Mãn-châu, Mông-cổ sẽ thành ra một nước cọng-hoà

Sau khi đánh lấy Mãn châu rồi, người Nhựt định tôn vua Tuyên-Thống lên làm vua, nhưng vì sau thấy chánh thể quân chủ không còn hiệp với trào lưu thế giới, nên chi người Nhựt lại đổi chánh-thể ấy ra chánh thể cọng-hoà

Chánh - phủ Cọng-hoà nầy sẽ thành lập ở ngày mùng một tháng Ba, Phủ-nhậi được cất lên tổng thống, Tang-Trức-Nghị làm tổng lý, và Trương cảnh Huệ làm độc biện đường xe lửa Trung-Đông.

Về việc tổ-chức chánh phủ mới nầy người Nhựt trước hết phái đi phỏng người Nga, vì quyền lợi của người Nga ở đó rất lớn.

Vì lẽ đó nên chỉ trước khi chánh phủ Cọng-hoà Mãn Mông thành lập người Nhựt liền tuyên bố rằng, chánh phủ mới sau nầy bao giờ cũng tôn trọng quyền lợi sẵn có của người Nga. Từ nầy người Nga có việc gì ở Mãn châu thì cứ trực tiếp thương thuyết với Nhựt hay với chánh phủ Mông Mãn và đó lẫn hội nghị Tùng Nga đi.

Bởi vì Nga mộ mặt thì Nhựt tuyên bố như vậy, lại mặt mặt thì bộ đồi Cáp-nhĩ-Tân ra làm chánh-phủ, để cho các nước được tới buôn bán thông thỏa. Họ làm vậy là cố ý phá bớt cái thế lực người Nga đi.

Đối với việc các nước thừa nhận chánh-phủ mới nầy người Nhựt sẽ ra công vận động cho.

Thế là chỉ trong vòng nửa tháng nữa thế giới sẽ có thêm một nước mới vậy.

Bên nào được thắng

Đông-kinh 22 Janv.— Sau khi Hạ-nghị viện bị giải tán thì bây giờ tuyển cử lên. Các đảng phái đang lo vận động kịch liệt lắm. Bởi đảng nghịch với chánh - phủ thế cùng mạnh lắm, vì lúc Hạ - nghị viện bị giải tán, đảng nghịch đã được phần đông rồi. Còn những đảng phái bên chánh phủ chắc y được đứng vững như xưa.

Cuộc tuyển-cử nầy, ai được ai thua, chờ có kết - quả mới kiết được.

Binh Nhựt tới Thượng-Hải bảo hộ Nhựt-kiều

Khi hay tin việc lỏi thỏi mới xảy ra ở Thượng hải, Nội-các Nhựt đã quyết định cho bộ Hải quân được trọn quyền, lo bảo hộ Nhựt-kiều ở Thượng hải. Bởi vậy, bộ Hải quân đã sai chiếc tàu chở máy bay hiệu *Nodoro* đi qua Thượng hải rồi. Có một chiếc chiến-hạm và 12 chiếc tàu trận cần nhẹ đã dự bị sẵng sàng, hễ lịnh ra thì mở neo qua Thượng hải ngay.

Ngoại-giao Phương - Trạch là đánh điện sang Thượng - hải, bảo quan lãnh sự Nhựt nói với chánh phủ Tàu cầm cuộc bại Nhựt.

Thượng-hải sẽ là chiến trường chăng ?

Thượng-hải 22 Jan.— Từ hôm có việc lỏi thỏi xảy ra, tin nói Nội các Nhựt định dùng các phương kế để làm cho yên tỉnh - hình nhiễu loạn lấy. Người ta cho rằng Nhựt ý thế lấn lướt trong tổ giới liệc cường, và sự Thượng-hải sẽ là nơi chiến-trường chăng !

Lại nói về vấn đề Mãn-châu

Genève 22 Jan. Phái-viên của tàu à Trầu (chen) đã từ giã Hoa thạnh Đốn, và tới Genève hôm thứ sáu rồi. Khi tới nơi, thì Trầu đ ngay lại tìm ông Eric Drummond. Hai ông bàn chuyện Mãn-châu lâu lắm, không chứng nhơn có hội nghị, Trần xin Hội Vạn-quốc nhóm lại xử luôn vụ Cẩm-châu nữa.

Tưởng - giới - Thạch không muốn tham dự vào việc chánh nữa

Thượng-Hải.— Khi về tới Nam kinh rồi, Tưởng giới Thạch tuyên bố rằng : Tưởng tới Nam kinh là lấy địa vị của người dân trong nước mà thôi, chớ không dám nhận một cái trách nhiệm nào của chánh phủ cả. Tưởng ở Nam-kinh tùy theo thời thế mà ở, nếu không gì cần dùng đến thì lại đi. Và muốn hành-động tự-do nhưng nếu chánh phủ có cần gì hỏi đến ý-kiến thì vẫn sẵn lòng trả lời ngay.

Nước Tàu sắp mở Hội-nghị Quốc-nạn

Biện tin Nam-kinh cho hay rằng : Chánh phủ Trung-Hoa định đến ngày 1 tháng 2 nầy tổ mở hội-nghị quốc-nạn ở Namkinh.

Chánh-phủ có phát ra tờ tuyên-cáo rằng :

Năm dân-quốc thỉnh lập từ 21 năm nay. Trong 21 năm đó bọn quan đua nhau mà dậy cho đến ngày nay sự nội loạn vừa yên thì ngoại địch đã đến. Vậy ai là người trong nước phải đem hết tinh thần mà giữ gìn cho non sông.

Vậy chánh phủ định đến ngày 1 tháng 2 sẽ mở ra hội nghị Quốc-nạn để mời hết các bậc anh tuấn trong nước mà nghị cách cứu nước cứu dân. Và việc sắp đặt ở Hội nghị, thì do viện Hành chánh sắp đặt.

Tam-Quốc

Có phê bình, có bài đề và có hình đẹp lắm

Dịch-giả là ông Ngụy n-chánh-Sát soạn bộ Tam-Quốc lại kỹ càng lắm công phu, không sót một đoạn nào. Mới in ra trọn bộ 38 cuốn. Bìa lót màu thật đẹp, giấy tốt, chữ mới rõ ràng, đọc không mỏi mắt. Có phụ thêm nhiều khuôn hình dẫn sự tích rất mạc xem thật đẹp. Trọn bộ giá 6$80, ở xa xin gởi thêm 0$40 về tiền gởi.

Ấn Nguyễn văn-Việt & Fils
85-87 Rue d'Ormay-Saigon

PHIÊN ĐẠI-HÌNH

Một tên Hoa - kiều thiếu trên 400 ngàn đồng bạc nợ bỏ trốn, để con bị bắt và chịu tù

Hôm bữa thứ sáu 22 Janvier, toà Đại hình xử vụ tên Hoa kiều trần Gia Tường ở Cholon, thiếu nợ rồi bỏ trốn đi.

Thiệt phiên toà nầy vui lắm, bọn sét-ty đa đen kéo nhau tới thiệt đông, vì Trần Gia Tường thiếu nợ tới 33 người sét-ty lận. Vụ như vầy.

Trần Gia Tường có lập một công ty thương mãi ở Chợlớn, đường Quai de Mytho, số 147, làm đại-lý cho công ty Liang-Aik ở Singapore. Việc buôn bán khá, sau mua được nhà ở đường Gocong (cửa trong cholon) số 158, Tường đổi công ty về đó. Đến năm 1930, việc buôn bán lỗ lã, đứa con trai là Trần v. Dương lại phá của không kể gì...

Hôm tháng Août 1930, Trần-gia-Tường kiếm thế nói êm với mấy chủ nợ, bèn mua giấy tàu đi chơi ở *Athos II* về Singapore, giao công việc lại cho con là *Dương*, Tường có hứa sẽ trở qua. Nhưng khi cha đi rồi, Dương đem cái nhà ấy cầm cho Công-ty Địa - ốc Đông-Dương (*Compagnie Foncière de l'Indochine*) lấy 25 ngàn. Rồi đến ngày 15 Août sau khi cha nó đi gần 2 tuần thì Dương cỡi xe hơi cùng một người bạn trốn ra ngã Xiêm-la, nhưng bị linh bắt lại xét trong mình còn 15.900 đồng. Linh bắt Dương, là vì có tin rồi có tên Hoa-Kiều lãm thầu khoán cho công ty kia ăn cắp 600 ngàn đồng trốn đi, không ngờ là bắt phải Dương.

Chuyện đồ bể ra, những người giúp việc ở công-ty của Dương biết cha con ông chủ trốn, nên đua nhau khuấn đó giữa ban ngày linh phái can thiệp vào. Bởi vậy tới lên án phát mãi công-ty của Trần gia Tường. Tính rõ ra, Trần Gia Tường thiếu nợ của 33 tên sét ty, số bạc tới 319 765 đồng, thiếu của hãng Chaitared 100.404 đồng, thiếu của hãng Die helem 606 đồng 19 xu.

Phiên tòa nầy tức cười lắm, vì kêu chủ nợ là sét-ty ra hỏi, chủ nợ trả lời lăm ruồng, đến quan chánh tòa không thể nhịch mỏ cười được. Thầy kiện Jacquemart mời xin quỏi bọn sét-ty ấy về đường Ohier đi, vì hồi nữa không ích gì. Tòa thôi không hỏi đến sét ty nữa. Bây giờ Trạng-sư Jacquemart mới đem tài miệng lưỡi ra cãi cho Trần-Dương. Ông nói nó cha làm bắt con chịu, tội thiệt là oan. Tòa thương tình, nên phạt Trần-v-Dương 2 tháng tù thôi, mà Dương đã phải giam 17 tháng rồi, nên tòa xử rồi thì được thả ra liền.

Bổn báo khái sự

Bổn báo phái viên là M. Trần-hữu-Bổn đi thâu tiền trong hạt Bạcliêu rồi sẽ trở về thâu ở Rạchgiá. Vậy xin độc giả hai hạt trên đây vui lòng chiếu cố dùm. Bổn báo rất cảm ơn. B. N. N.

Đồng-Ban khách-sạng

Số đường từ 75 tới 79 Đường đốc Phương Cholon

Phòng rộng rãi, sạch sẽ, giá rẻ. Bồi phòng có khuôn phép và nhậm lẹ. Quí ông quí bà ở lục châu có việc đi Saigon Cholon xin quá bước đến nghỉ sẽ hết lòi chống tôi nói thật.

Chủ hiệu : Lê-văn Phụng
Phan văn Hiệp

Giá Gạo

GIÁ LÚA
tại Cholon ngày 18 Janv. 1932

LÚA
Mỗi tạ 68 kilos

Gocong		Omon	
Bentre bạtri	2.22	Cairang	
Cai lay	2.25	Thot-Not	
Cai-be	2.3	Longxuyên	
Vinhlong	2 33	Châudoc trắng	2.05
Bakê		— đỏ	1.95
Can-Chong	2.26	Tanchâu	
Cang-Long		Sadec trắng	
		— đỏ	
Travinh		CAOMIÊN	
Bai-xau	2.34	Battambang	2.18
Bachieu	2 34	Banam	2.18
Rachgia	2 35	Soai rieng	
Phanchient	2 36	Lue đỏ	1.90

GẠO
Mỗi tạ 60 kilos

Gạo N° 1 25 % 1fm	3, 60
Gạo N° 2 40 % 1fm	3, 30
Tấm	7 80
Tấm	7.30
Cám trắng	1, 75
Cám đỏ	1. 60
Xác lúa đồng xuất	19 00

Giá lớn mới.

Tin tức

TÀU TỚI

Ở Pháp lại

Pierre Benoit	22 Janvier
Cap Padaran	24 Janvier
Artaguan	27 Janvier

Ở Tàu và Nhựt qua

Porthos	22 Janvier

Ở Trung-Bắc-kỳ và

Compiègne	27 Janvier

TÀU ĐI

Sang Pháp :

Porthos	26 Janvier
Ysang-Tse	22 Janvier
Compiègne	30 Janvier

Ra Trung-Bắc-kỳ

Cap Padaran	27 Janvier

Đi Tânlonđ Nhựt

Một tiệm cơm Annam biết cách xếp đặt như tiệm Vi-Tiên (42 Amiral Courbet, cũng có thể gọi rằng hoàn toàn. Chúng tôi xin giới-thiệu cùng quí thầy muốn ăn cơm tháng và quí khách ở Lục-châu kinh quá Saigon.

TẾT

quí ông quí bà muốn mua đồ cho mấy em như nón, áo quần, giày giếp, tóm lại là hết thảy những đồ cần dùng cho mấy em.— Quí bà muốn mua khăn écharpes, brodés, lãnh nỉ-hoá, lãnh bắc-thảo, giày giếp và các thứ hàng thêu Lụa bắc.— Quí ông muốn mua nón, áo chemises, cravates, nœuds, giày giếp. — Quí ông quí bà muốn mua bông và bình bông chưng tết, ô trầu, móc mùng và các thứ hàng tạp-hóa khác, mà muốn mua được hàng tốt giá rẻ, thì không đâu bằng lại mua tại hiệu

MỸ-LỢI
46, đường Vannier
(Chợ Cũ) Saigon

TITO-LANDI

Đèn manchon hiệu TITO-LANDI và đồ phụ tùng. Trữ bán sỉ và lẻ, tại :

Nguyễn-thị-Kính

Góc chợ Saigon và 30 rue Aviateur Garros. Có thợ sửa đèn thật mau thật rẻ.

N° 3-120 B.

Tết ! Tết ! Tết !

Bởi 40 phần trăm.
Những hàng hóa và đồ Bazartrong điệm, nhứt định sụt giá rất nhiều như là đồ may, Laine, Serge trước một bộ 30$. Nay chỉ còn 18$. Trên 50 màu hàng. Garbardine Laine Serge Tussor đủ thứ hàng tha hồ để quí ông quí thầy chọn lựa và nỉ đen thiệt tốt để quí ông may trong mùa lạnh nầy.
Đồ 4 cái xe kéo mui sơn, vỏ ruột nệm toàn là mới hết. Nhứt định 55$. Xin số chạy đường hoặc mua một cái làm xe nhà cũng đặng.
Đồng-hòa-Lợi
N° 69 Bd Đồng-đốc-Phương Cholon

TIẾNG ĐỒN CHẲNG SAI
RẰNG :
Tân-Thế-Giai
Số 77 đường Canton Cholon buôn bán từ 15 năm

Thật vậy vợ chồng tôi lên Cholon tại hiệu «TÂN-THẾ GIAI» mua được đủ thứ hàng nhiều và lãnh Thượng-hải thật tốt. Đồ thứ màu đều thứ bông lớn nhỏ. Chủ-nhơn vui vẻ buôn bán thật thà giá rẻ hơn các nơi.
Vợ chồng người nhà quê

Assurez vos Autos à la QUEENSLAND INSURANCE Co

Capital entièrement versé $ 500.000
Réserves $ 300.000

Règlements { RAPIDES / ÉQUITABLES

AGENTS :
SOCIÉTÉ HAVRAISE INDOCHINOISE
7 & 9 Rue Lefebvre
TÉLÉPHONE N° 259

Áo đá banh và Tricots tennis mới lại !!

Áo đá banh đủ màu, đủ sọc giá 18 $ 00 một lố 12 cái
Áo tricots cục tay 3 màu trắng, xám và beige 1$50 một cái
Mua cho hội, có giá riêng
Hiệu NGUYỄN - VĂN - TRẬN
94-96 Bd. Bonnard, Saigon
Giây thép số 178
Triệu-văn-Yên Directeur

ƠN NẶNG KHO ĐỀN

Đã biết rằng mua lấy mà dùng dầu cho là đồ tốt thì cũng chẳng có chi là ơn. Nhưng mà với đồ dùng thường thì nói thế là phải, còn đối với thuốc trị bịnh thì quả là ơn, vì chẳng những có thuốc mà bán là đủ, mà còn phải có công gia tâm tìm tòi mới tìm ra dạng và vị thuốc, và cách chế luyện thì có thể trị lành bịnh; nhứt là cái chứng bịnh suyễn như chứng bịnh của tôi, đã nặng chẳng biết bao nhiêu thứ thuốc mà chẳng có thứ nào trừ cho dạng tuyệt cả. Duy có một mình thứ thuốc của một người bạn tôi giới thiệu gọi là **Đoạn-Căn Hiếu-Suyễn Hoàn**, của nhà thuốc **TRIỆU-HÒA-ĐƯỜNG, Cholon**, mới có thể chữa lành dạng cái bịnh của tôi mà thôi. Như uống nó có 2 ve mà ngày nay tôi mới thoát ly dạng cái chứng hiểm nghèo ấy và trở nên có da thịt hơn xưa bấy nấy mà cầm tạ người, sau giới thiệu cùng đồng bang ta luôn thể, họa may có bổ ích cho nhọm quần xã-hội ta cho những kẻ lâm bịnh ấy khỏi dầu dớn hức rức và gầy mòn lâu ngày như tôi ngày trước.

NGUYỄN-THẠNH-THỜI à Nhatrang

Vài tuần nữa hết tiền !

(Tiếp theo trường nhứt)

đây. Nhà nghèo quá đến nỗi đến buổi sáng thằng con tôi đói, thấy tôi đi, nó trông tôi đi uống cà-phê như mọi lần, nó đòi đi theo. Không cho đi theo nó khóc. Cực chẳng đã giết tôi đây. Để nó đứng chờ, chen lấn vào gần tôi cửa hết hơi, đứng đó giấy lâu đợi vô xin tiền. Bị lấn bị xô đã đôi. nhớ sự lại con (thầy nói mà ngó đứa nhỏ nên thảo trở ra coi chừng. Thành thử sớm mai đến giờ hai cha con tôi bụng vẫn trống, trông xin được tiền mua bánh nó ăn cũng rả ruột.

Than ôi ! tình cảnh của những người ra đình Bốc-lý chịu chen lấn chịu đợi chờ, chịu xua đuổi, ấy khái là vậy cả đó ! Chúng tôi nhâm chừng số đâu thất-nghiệp còn đông mà tiền bạc cứu giúp gần hết, còn thời thế làm ăn, thì chưa thấy có mối tốt đẹp gì, bởi vậy việc cứu-cấp thất-nghiệp, nên làm cho ít tháng nữa mới được. Bởi vậy chúng tôi thấy tình cảnh anh em rồi sanh ra lòng trông mong ở chánh phủ bỏ tiền cứu tế thêm, và trông mong ở các hội thể thao, các chủ gánh hát, lúc nầy nên làm cuộc vui bày đặt hát, để tiếp đãi tiền bạc thêm cho cái quỹ cứu tế đã gần khô kia.

Luôn dịp, chúng tôi tưởng nên nói về chuyện ông trang-sư Trịnh-đình-Thảo xin đổi chủ biện khác ra thế nào ?

Từ lúc bày việc cứu tế, vẫn có một chủ biện canh gác trật tự. Lúc đầu không sao, nhưng về sau số người tới xin giúp, càng ngày càng đông, thế tất phải chen lấn xô đẩy nhau, là vì ai xin tiền về ăn, thì ai là người không muốn dành trước ; vì đó làm cho chủ biện nổi nóng, ...

.....

la lăng và chửi thịt.

.....

... Muốn cho anh em thất nghiệp tới đó được yên ổn tử tế nên chi bữa thứ năm tuần rồi, ông Thảo lên sở bót chánh (*Commissariat ecentral*) yêu cầu phải đổi chủ biện khác, và không được cầm roi giẹp người. Bót chánh thấy việc phải, nên y lời, vậy là sáng bữa sau là sáng thứ sáu, chúng tôi ra Xã-tây thấy đổi chủ biện khác, tay không cầm roi như chủ trước nữa. Đ.N.N.

M. Cao-hoài-Tung được ra khám rồi

Vụ anh em ông Cao-hoài-Tung bị cáo v tôi khánh tận g au, tòa Đại hình đã xử trắng án hôm 18 Janvier rồi.

Sau khi ấy ông Cao sẽ Tấn được thả về ngay, còn ông Cao-hoài Tung phải ở lại khám chúng tôi lấy làm lạ để tìm ấy nên đã đăng ra độc-giả còn nhớ. Nay thấy báo *La Dépêche* nói hôm thứ năm 21 Janvier ông Cao-hoài-Tung được thả ra khỏi về rồi, vì in tòa xử ông vô tội. Sự trễ nải là bởi tòa Vinh-long xử ông bị khánh tận, ông phải ở nán lại trong khám chờ đó xét lại cho kỹ đã. Nhờ trạng sư Lalung Bonnaire kêu nài với quan chưởng lý Dupré nên ông được tha.

Một cái chứng cớ rằng Đ.N.N. được nhiều độc-giả chiếu-cố

Bổn báo mới tiếp được bức thơ nầy :

Phước Vĩnh Tây 17 Janvier 1932

Kính cùng ông chủ bút Đ.N.N nhân lãm,

Kính thăm ông mạnh giỏi và cầu chúc quí báo được vinh viễn.

Nhơn hôm thứng rồi, vì lo đình nên tôi có lấm rơi một cái giấy huế thân và một cái bằng cấp cầm xe hơi.

Sự rủi ro ấy tôi có đây qui báo ấn hành đúm vào mục quảng cáo. Thiệt rất may ! nhờ số độc giả cầm qui báo quá đông và mỗi mục mỗi báo, ai xem cũng kỹ lưỡng, nên vừa rồi có người gởi lại cho tôi và có thốt lời rằng nhờ đọc *Đuốc Nhà Nam* nên thì hành theo tôi tôi đậu. Vậy tôi tỏ đôi hàng cảm ơn ông và nguyện từ nầy về sau nếu ai quen tôi muốn rao đều gì, tôi sẽ khuyên họ đến quý báo và mua quý báo mà đọc.

Nay kính

Trịnh văn Ngà

Hương chánh à Phước vinh Tây Chelon

Xả giao

TIN BUỒN

Bổn báo mới hay tin buồn rằng *Michel Robert* con trai của ông bà Paul Marchet, mới nên 2 tuổi, mà vì bịnh nặng đã tạ thế hồi 9 giờ rưỡi tối ngày 21 Janvier nầy :

Bổn-báo xin chia buồn cùng ông bà Paul Marchet.

Đ. N. N.

THE THAO

Trên sân C. I. A.

Cuộc tranh cố địch Nam-kỳ

Trận đầu Khánh-Hội đá với Paul Bert ân Paul Bert 3 trận thua lại 1.

Trận thứ hai Taud umot đá với Dakao thua Dakao 4 bàn g5 lại 3.

Cuộc tranh Challenge Héraud ở trên sân Cercle sportif

Trận đầu Etoile de Saigon đá với Police sport. Police sport bỏn gờ mới lên sân thiếu chiến tướng chịu thua trước (forfait).

Trận thứ hai Cercle sportif đá với Géranchine ân Géranchine 2 bàn trọn.

.·.

Bữa nay bị nhiều bài không có chỗ, số mai sẽ tin lại cho tường tận mấy trận đấu cầu đã nói trên nầy.

.·.

Các hội thể-thao nên chú ý

Muốn cho trong số đặc biệt của bổn báo sắp ra nay mai, có đủ tin các cuộc đá banh, tơ nit, tổ chức trong mấy ngày nghỉ, ở khắp Saigon Lục tỉnh nên chi bổn báo xin các hội thể thao đính sẵn chương trình và thông tin cho bổn báo biết gấp đặng đủ tin vào số bảo ấy. Vậy xin các hội cho bổn báo biết tin, tới ngày chót là ngày thứ sáu tuần nầy.

Khỏi nói thì chắc chư-vị cũng đã thấy tờ báo nầy nhiều bài nhiều tin, đọc vừa vui vừa lạ lắm. Vậy chư-vị nên cổ-động cho thêm nhiều người mua mà đọc

Xin nhớ đến xem vì có một đêm mà thôi

Trước khi đi Hanoi, gánh « PHƯỚC-CƯƠNG » xin diễn một đêm rất đặc biệt đặng từ giã Đồng-bào trong ít lâu :

Kỳ nầy Bổn-ban quyết lấy tiếng nên lựa rút 2 xuất tuồng thiệt hay và tuyển chọn mấy cô đào danh tiếng của Bổn ban xưa nay, cho thì mấy vai tuồng chánh như :

Cô Ba Xuân
Cô Bảy Lựu
Cô Bảy Vinhlong
Cô Năm Phỉ

Kính mời chư Qui-vị đến xem xin chớ bỏ qua rất uổng.

Tại rạp MODERNE đường d'Espagne.

Tối thứ tư, 27 Janvier 1932

Cô Năm Phỉ sẽ lấy hết sức linh sanh mà diễn một đêm, hầu giúp vui cho chư-vị khán-quan đặng đi ra Bắc.

Bổn-ban kính thỉnh

HUỲNH-KỲ

Số hát tại rạp **Modern-Cinéma** hai đêm.

Đêm thứ bảy, 23 Janvier 1932

Diễn tuồng : **Mộc Quế anh dưng cây.**

Đêm Chúa Nhựt, 24 Janvier 1932

Diễn tuồng : **Hoa-Moc-Lang**

Tuồng mới sửa đổi lại hay đặc biệt.

Ngày 25 Janvier 1932, tại rạp Moderne Cinéma, đường D'Espagne, nhằm ngày thứ hai, gánh hát HUỲNH-KỲ bát giúp cho hội thể thao « JEAN COMTE » một bữa tiệc « **Lô điều trí mã lực** » có cô bầy Phùng Hà. vì sanh em đào kép đều trổ hết tài.

Vậy xin mời quí ông, quí bà đến xem, trước mua vui sau làm nghĩa.

Bản trị sự
HỘI JEAN COMTE

Mỗi ngày bổn-hội đều có mua đủ thứ lúa, mà thích hơn là mua lúa vựa thiệt nhiều và thiệt tốt. Muốn bán xin đem lúa kiểu và do nơi :

SOCIÉTÉ DES RIZ D'INDOCHINE DENIS-FRÈRES

4 Rue Catinat Saigon

Giây thép : COMPAFINCH SAIGON

TÀU ĐỒNG-SANH SỬA CỬ

Saigon = Bạcliêu giá tiền 1$50

Tại Saigon Tàu đậu tại cầu Kinh lấp (*ngụ. Charner*)

Kể từ ngày thứ tư 27 Janvier 1932 nhằm 20 tháng chạp Annam, tàu « Đồng-Sanh » chạy đường Bạcliêu Saigon sửa cử lại như vầy :

Bạcliêu chạy ngày **thứ 3** và **thứ 6** lúc 5 giờ sáng **Saigon** chạy ngày **thứ 4** và **chúa nhựt** lúc 11 giờ trưa.

Ngày **thứ 7 nghỉ** tại Saigon.

Tàu **Đồng-Sanh** có ghé : Mytho — Bêntre — Mocay — Thom — Mangthít — Traon — Caicôn — Kêsach — Daingãi — Sectrang — Baixau.

Tàu rộng lớn, chạy mau có danh.

Từ Bạcliêu đi Saigon chỉ có 22 giờ đồng hồ.

Tàu có dọn cơm dùng tốt, khỏi trả tiền.

Giá tiền quá giang trước kia đã rẻ nay lại sụt rẻ hơn nhiều nữa.

Mua giấy có lại bớt về được giảm 30 %.

Hành khách Saigon đi Cantho hoặc Cantho đi Saigon đi tàu nầy cũng tiện lắm. Bận Saigon về Cantho tới Trâôn, tàu « Đồng Sanh » chờ tàu Câu-kè — Cantho qua lúc 5 giờ sáng, sang hành khách qua về Cantho. Bận Bạcliêu lên Saigon tàu « Đồng-Sanh » qua Trâôn cũng gặp tàu Cantho — Câu-kè lúc 12 giờ trưa.

Tàu cũng nhận hành hóa gởi khắp nơi. Tàu có ghé mấy chỗ trên đây.

LẠCH, TẠCH, ĐÙNG

Tết !! Tết !!

Tiếng pháo **Nội-Hóa** hiệu **Phước-Lộc-Thọ** của tiệm

LA TORTUE

PHAN-THÚC-TRÁC—46, Sabourain, Saigon

Nổ lớn hơn pháo Tàu và các pháo khác. Xin giới thiệu cùng bà con anh em có mua pháo đốt Tết thì lại đặng mà mua, vì mỗi phong pháo đều có nhãn riêng chứng chắc là pháo tốt.

Đừng có mua pháo chỗ khác mà lầm pháo giả hiệu không kêu

Lạch-Tạch.

ĐỒI CÙ LẤY MỚI !! **TIỆN VÀ LỢI**

Xe máy sơn lại (lăng máy), và xi đồ mới bắt, giá từ 6$00 sắp lên.

Chuyên về nghề sơn đồ nhỏ, như xe máy, xe máy dầu, tủ sắt, Sơn hầm, máy may, máy đánh, quạt máy, v.v... Dùng lô và son Huê-kỳ. Xin do nơi :

Sách coi tay và thôi miên

Traité complet Chiromancie Mackers 4$00 Etie Alta 8$00 La poet, les mandins Buchery 14$00 L'endaïsme dévoilé à tous 1$30. Ce que révèle la main 2$00 Le tarot astrologique 7$00 Vetre destin 1$00 Mystères de la main Desbarolles 2$00 Problème destinée 1$00 La vie posthume 8$00. Méthode dédoublement 4$50 Magnétisme personnel 8$00.

Ở xa xin gởi thêm tiền cước...

Tín-đức Thư xã
37 Sabourain — SAIGON

Tiền học hạ giá

Nhơn vì kinh tế khủng-hoảng nên trường nữ-học Pensionnat des filles Annamites của Madame Huyện Sắt định hạ giá tiền học interne mỗi tháng sau nầy :

Cours enfantin 14$. C. préparatoire 15$.

C. élémentaire 16$, C. moyen 18$. C. Supérieur 20$.

1e Année 22$ 2e Année 24$. 3e Année 26$. 4e Année 28$00.

Những giường sắt nhỏ theo như của học trò năm, không có làm sẵn mà bán, ai có con cho đi học xin nói trước đặng đặt làm một lần luôn thể.

Từ cours élémentaire trở lên có mấy bà nầy dạy :

Madame Ngrini, cấp bằng tốt tài làm chánh đốc học.

Madamoiselle Bảo Trân, nhị cấp bằng tú-tài làm phó đốc-học.

Madame Satori cấp bằng tú tài làm nghiệp sư.

Ngày mồng 6 tháng giêng tựu trường xin học sanh lưu ý.

Chủ-trường :
Madame Huyện-Sắt

Thọ-ân-mạc vong

Nguyên tôi tên là *Lê-tấn-Từ* có đau bịnh trĩ đã sáu năm nay trong, điều có hai mục, mỗi lần đi ngồi rất khó chịu, lấm bịnh càng ngày càng xanh, trên mấy năm trước thuốc tây nam lớp thoa lớp uống chẳng thấy hiệu nghiệm, thời may tôi ngó thấy tờ báo ông Điệp nhuc Hung ở đường Marin số 134 Cholon trị bịnh trĩ rất tài, tôi lập tức lên cho ông coi rồi ông dùng cách khóa hoạt lấy chỉ mà cột trong hai tuần cái bịnh của tôi mạnh như ngày nên tôi chẳng sự miệng đồi dị nghi mà giới thiệu ông Điệp nhuệ Hùng chư qui ông qui bà trong lục châu nếu ai có bịnh nói trên đây thì đem đến ông điều trị thì khỏi lo tiền hết tật còn.

Lê tấn-Từ
Propriétaire
Tân-thanh, Bảolộc
Bentre

CẢI TẾT

Nhà nghèo

Năm nay thiên hạ đó khổ. ăn tết lấy gì vui ?

— Sao lại không kia ?

Muốn ăn Tết cho vui và k ông tốn tiền bao nhiêu thì hãy ăn Tết như bọn nhà nghèo, và đọc :

CẢI TẾT NHÀ NGHÈO

của VÂN-TRÌNH

Giá mỗi cuốn 0$15 Mua gởi ở cũng được Hãy viết thư thương lượng với.

M. C.-VĂN TRỌNG
180 Rd Galliéni — Saigon

Tiểu-thuyết của : « ĐƯỢC-NHÀ-NAM » N. 34

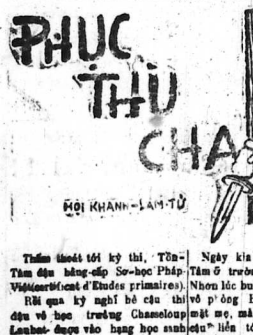

Thấm thoát tới kỳ thi, Tôn-Tâm đậu bằng-cấp Sơ-học Pháp-Việt (certificat d'Etudes primaires).

Rồi qua kỳ nghỉ hè cậu thi đậu vô học trường Chasseloup Laubat được vào hạng học sanh học bổng của nhà nước cấp cho đi ăn học.

Ngày kia nhằm ngày 18, Tôn-Tâm ở trường về nhà thăm mẹ. Nhơn lúc buồn, cậu thơ thẩn bước vô phòng Hồng-Vân, thấy vắng mặt mẹ, mà sắp rương bỏ ngổ cậu liền tới gần toan đậy lại. Chợt trông thấy một tấm hình là để sẵn trong rương cậu cầm lên tay coi, tó ra là tấm hình một gương thanh niên trạc ngoại hai mươi mốt mặt khôi ngô, hình dong tuấn tú, mình bận đồ nhà binh, trông ra dáng một võ sĩ có oai phương lắm. Tôn-Tâm chăm nhìn hồi lâu rồi nói cho hồ một mình.

— Kỳ thay ! Hình ai mà mẹ lại để trong rương như vầy ta ? Ủa, mà sao khuôn mặt lại giống khuôn mặt của ta quá đi...

Tôn-Tâm dạy lại tỉ kiến, tự nhâm nhìa hình dong của mình, để so sánh với người trong tấm hình, rồi nghĩ riêng trong bụng rằng :

— Nầy hai con mắt mày tiêu hồn lóng lánh, cái sống mũi thẳng năm.

— Ủa lạ nầy ! Cặp mắt, sống mũi, gò má, lỗ miệng, sao khuôn mặt giống in ta như đúc một khuôn. Nếu người nầy không nhiều tuổi hơn ta, thì chắc hẳn ai mới ngờ cùng phải lầm là hình ta... Ai đã kia... ! Kỳ quá !... Phải chớ mẹ ta vẽ ta hồi mới được.

Tôn-Tâm còn đang xẩn vẩn chưa đó thì Hồng-Vân ở ngoài bước vô. Trông thấy con nàng vội hỏi ngay :

— Tâm, con coi cái chi, mà bộ mặt trần ra vậy, con ?

— Thưa, má vừa đi ra khỏi, thì con bước vô, thấy rương của mẹ bỏ ngổ, con toan đậy lại, thì thấy tấm hình nầy. Vậy chớ hình ai đó má ?

Lời hỏi của Tôn-Tâm như bát sương lạnh, thấu tới tâm-can cô Hồng-Vân, nàng bước lại ôm lấy con, nghẹn ngào mà muốn khóc. Nàng gượng cầm nước mắt, vuốt ve Tôn-Tâm rồi nói :

— Hình ba con đó, con !...

— Ủa ! hình ba con ?... sao hồ đó lới giờ, mà không cho con thấy.

— Tại con còn nhỏ tuổi nên mẹ chưa muốn nói cho con hay làm chi ?

— Vậy bây giờ ba con ở đâu mẹ ? Nghe con hỏi tới, Hồng-Vân càng thêm đau-đớn trong lòng.

Nàng ngồi trên ván, bây giờ mắt lóng ma khóc ngay, chớ không cầm nước mắt được nữa. Tâm thấy mẹ khóc thì cũng mũi lòng khóc theo, hai hàng lệ tuôn ra đầm đề ở hai gò má.

— Má ơi ! sao má khóc vậy mà để cha con cũng khóc.

— Con ôi ! việc nhà việc cửa, bấy lâu mẹ vẫn chưa nói cho con rõ, là bởi con còn trẻ người non dạ, sợ con không giữ kín miệng, mà để tiếng tăm lại được ra ngoài thì không phải là cái hay vừa gì đâu.

— Việc chi mà « họa » thưa má ?

— Thôi, bây giờ má thấy con đã lớn đã khôn, biết suy nghĩ rồi, má cũng chẳng gì ngăn con làm chi nữa. Nhưng má nói ra cho con biết thì con để bụng, chớ nên tiết lộ với ai, nghe.

— Con xin vâng lời má. Nhưng việc chi mà phải kín đáo dữ vậy má ?

— Rồi ba con là người số ăn-tiền, con !

— Ủa ! Ba con... người số ăn ? — Ừ, nhưng con chớ lấy sự ấy làm xấu hổ, để mà kể hết con nghe chuyện từ khi ba chồng phục thù cha mẹ gặt ba người, rồi kích đó lấy gấp nàng cho tới lúc chàng cất bước ra đi, chàng kể cái lai lịch, cái chí hướng của chàng ra sao, nhứt nhứt kể hết lại cho Tôn Tâm nghe đã mọi cớ sự, không sót một mẩy nào cả.

Nghe xong, Tôn-Tâm vẫng khóc rống lên. Khóc rồi nói :

— Má ôi ! vậy ra ba con là một tay hiệp-khách ư ? Con muốn đi kiếm ba con có được không ?

— Bởi phương mênmênh, biết ba con ở đâu mà kiếm ? Vả lại con còn nhỏ tuổi, đi sao được.

SAIGON. — IMPRIMERIE THANH-MẪU, 5 et 7 RUE DE REIMS

Gérant : NGUYỄN-PHÚC-TÂM